

Št. 222

**DECEMBER
2024**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

**PRIPOROČENI
PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 2 EUR**

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJICE TULICE

Odgovorni in izvršni urednik

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje

Chris Hartke

Uredniški odbor

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Špela Blatnik,

Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova

Karlo Medjugorac

Lektoriranje

Mojca Pipan

Ilustracije

Rade Nikolič, Hana Jenko, Boško, Alex, AgeOfCris, krzzzz,

Richards Drawings, Nini Kvaratskhelia

Ovitek

Prva in zadnja stran: Nada Žgank

Tisk

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 2 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 36 EUR, v tujini pa 72 EUR. Poštšina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

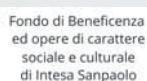
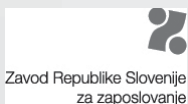
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev in avtoric prispevkov
ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

Foto: osebni arhiv

PA SREČNO ...

Naša življenja postajajo vedno bolj zbirokratizirana, naši vsakodnevni opravki pa ne morejo zaobiti najrazličnejših protokolov. Utapljamo se v naročanju, poročanju, urejanju, sistematizaciji, izpolnjevanju ... Da uredimo svoje osnovne pravice, se moramo naročiti, izpolniti, čakati, pritožiti, čakati. Svoje delo spravljamo v elektronska poročila, pa še zraven za vsak primer pisna, zabeležimo vse, včasih z bojaznijo, da nam ne morejo očitati, da nismo dovolj strokovni, zbiramo soglasja in skrbno sledimo GDPR-ju, beležimo najrazličnejše evidence, izpolnjujemo tabele, skrbno preštevamo kvantitativne kazalnike, ki nam v številkah povedo, kako uspešni smo. Zdi se, da človeška življenja postajajo kupi papirja in zadostne številke.

Vse je konstantno načrtovanje. Skrbno moramo načrtovati svoj delavnik, da opravimo vse, kar nas čaka, od uporabnikov pričakujemo, da nenehno sledijo svojim osebnim načrtom. Druženja z ljubimi osebami moramo zapisovati v koledarje, otrokom nalagamo, da si produktivno osmislijo dan, brezdomnim, da tedensko dosežejo kakšen svoj življenjski cilj. Ob vsem tem planiranju pa pozabimo, da se moramo kdaj srečati človek s človekom. Da ustvarjamo prostore in priložnosti, kjer se lahko spontano srečamo, srečamo s tistim, kar danes ti in jaz prinašava v pogovor. Da se srečamo izven svojih vlog, ki jih vsak dan »igramo«. Da je prostor srečanja prostor svobode, kjer lahko nastajata skupnost in kolektivno dobro.

Delovanje v »negotovosti in v kompleksnih življenjskih situacijah« nas bi ravno moralo nagovoriti, da postanemo prožnejši pri svojem delu, da ne pristajamo na kalupe, protokole in toge postopke. Če je realnost, dogajanje okoli nas tako prepleteno, nepredvidljivo, potem nam v bistvu ne preostane popolnoma nič drugega kot to, da se vrnemo k človeku, da se obrnemo v skupnost, da smo prožni, saj so nam lahko situacije, v katere se spuščamo, neznane, lahko so spreminjajoče, vztrajanje pri rutinskem delu in birokratizaciji, (tudi) vračanje k starim metodam in načinu dela pa ob tem prinaša neuspehe.

Zatekamo se k zapiranju vrat, postavljanju varnostnikov pred vhode, govorimo o inkluziji in duševnem zdravju mladostnikov, naša nova šolska zakonodaja pa beži v drugo smer, razvijamo ideje skupnostnih služb, obenem pa gradimo nove zaprte oddelke celo za otroke. Veča se število brezdomnih oseb v Sloveniji, naše rešitve pa so začasna zavetišča. Za neko jasnost, ki si jo želimo v tej negotovosti, ljudi postavljamo v kategorije, ločujemo svoja področja dela, s čimer želimo jasno določiti, kateri strokovnjak je zadolžen za katero kategorijo oziroma težavo v družbi.

Npr. psihosocialne stiske lahko rešujejo samo specializirani strokovnjaki, zadnje čase pogosto slišimo. S tem pa odvezujemo moč ljudem, da sami govorijo o sebi, da sploh povedo, kdo so in kaj potrebujejo, da zavzamejo aktivno držo pri reševanju svoje situacije (o kateri tako radi govorimo in »motiviramo«). Moramo biti soustvarjalci življenjskih poti ljudi, ki izhajajo iz oseb samih, in ne napovedovalci že končnih izidov.

Potrebujemo svoj *lumbung*,* svojo skupnost, v kateri bomo lahko neobremenjeno odložili stvari, ki nas frustrirajo, kjer si bomo nabrali moč za naprej. Skedenj, kjer bomo vsaka pustile svoje zrno ali dve riža in uporabile cel kup, ko bomo to nujno potrebovale.

Hana Košan

* *Lumbung* je indonezijska beseda za kolektivno voden rižev skedenj, kjer je presežek letine shranjen v skupno dobro (op. ured.).

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **IN MEMORIAM: TEREZA VUK**
- 5 **DEMONI II.**
- 7 **POLJE ČASTI**
- 8 **PO NESKONČNI SINJINI**
- 9 **ODVIŠEN OD LJUBEZNI**
- 11 **TOKOKORG**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTI IZ PRODAJE**
- 14 **MARIBORSKA STRAN**
- 16 **MARIBORSKA SCENA**
- 18 **LITERARNA PRILOGA**
- 22 **SLIŠANJE GLASOV**
- 24 **GLAS ŽENSK**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 29 **IZZA REŠETK**
- 30 **LAHKIH NOG NAOBKROG**
- 31 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 32 **KRAVŽLJANJE MOŽGANOV**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člani in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni

TO SEM JAZ: IVA TISA

Ker sem zaradi hude prometne nesreče v otroštvu trajno nezaposljiva, za osnovno preživetje ponujam Kralje ulice. V prostem času se v sklopu svojih zmožnosti ukvarjam s športom, večinoma plavanjem in namiznim tenisom, ki nam ga v dvorani Kodeljevo Društvo KU omogoča vsak teden. Hvaležna sem vsem svojim strankam in vsem dobrim ljudem, ki nas podpirajo.

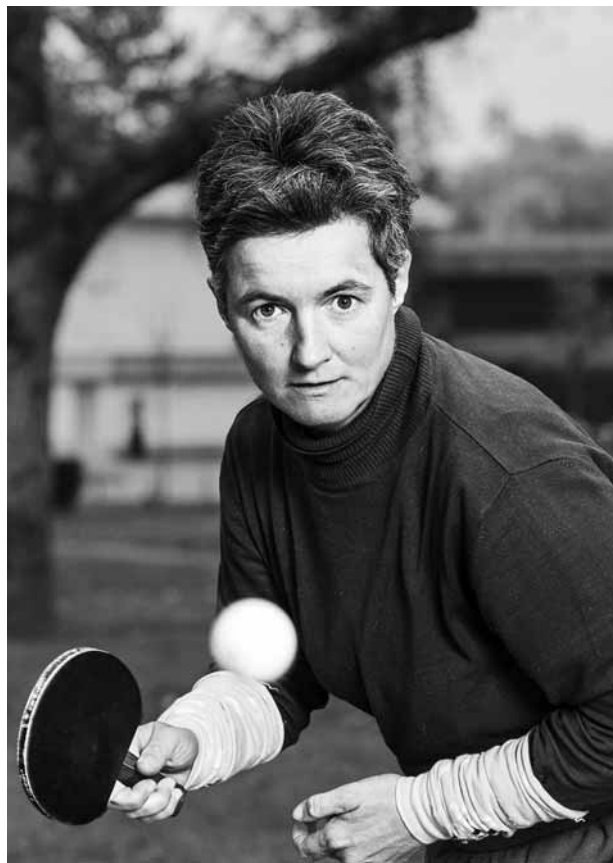

Foto: Nada Žgank

- prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Številka na vsakem izvodu časopisa, ki ga ponujam, se ujema s člansko številko na izkaznici. Svojih izvodov časopisa ne posredujem ali preprodajam drugim osebam.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Prva prepoved ponujanja se običajno izreče za štirinajst dni od vročitve. V primeru preprodaje časopisov osebam, ki nimajo dovoljenja za ponujanje časopisa Kralji ulice in z njimi organizirano beračijo, ali izvršitve kaznivega dejanja oz. prekrška, ki ga sankcionira zakonodaja, strokovni tim praviloma že v prvo izreče prepoved ponujanja za en mesec, saj gre za hujšo kršitev. V primeru ponavljanja kršitev, je prepoved lahko trajna oz. za nedoločen čas. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

IN MEMORIAM: TEREZA VUK

Spominjamo se Tereze Vuk, pisateljice, kolumnistke, neukročene duše in predvsem drage prijateljice, ki je naša življenja zaznamovala na načine, ki jih le stežka izrazim z besedami. Preminila je v mesecu juniju in trajalo je pol leta, da mi ji je z zamudo končno uspelo nameniti teh nekaj besed, kar bi ona gotovo razumela. Tega zapisa mi ni bilo lahko pisati.

Terezina pot je bila zaznamovana z ustvarjalnostjo, vztrajnostjo in surovo iskrenostjo, ki si jo le redkokdo drzne tako odprto izraziti. Vedela je, kako je pasti in znova vstati, se soočiti s sodbo drugih. Živela je, kot je pisala – drzno, nefiltrirano in presenetljivo resnično. Ni se bala soočiti s sencami svojega življenja, tudi ko je to pomenilo razkriti lastno ranljivost. Zajemala je z roba življenja in nas vabila v prostore, ki se jim večina izogiba. S pisanjem je dala glas vsem, ki sta jih utišala sram ali stigma, delila je svoje boje z odvisnostjo in zajemala kompleksnost, ki jo je takšen način življenja prinašal. Namesto da bi skrivala svojo preteklost, jo je Tereza sprejela in svojo bolečino spremenila v prozo. A čeprav je bil boj z odvisnostjo del njene zgodbe, je ni nikoli definiral. Prej bi rekel, da je bil to objektiv, skozi katerega je gledala svet. In na svoj način nas je vedno znova opominjala, da popolnost nikoli ni bila njen cilj.

Živela je brez precejala, popolnoma pristna v vsakem smislu. Njeno pisanje je odmevalo to lastnost. Z besedami je slikala podobe svetle in temne strani človeške izkušnje, brez strahu pred obravnavanjem tem, ki jih mnogi prezirajo. Njene zgodbe niso bile le besede na papirju – bile so del nje same. Ujela je srčne bolečine, ki so zaznamovale toliko let njenega življenja, ki je bilo »navdihujoče«, a hkrati zapleteno. S svojim izrazom nas je naučila, da je v redu biti nepopoln, da nas naši boji ne definirajo in da je možno najti lepoto tudi v naših ranljivostih. Pomagala nam je razumeti, da je v preživetju dostojanstvo.

Sem ter tja sva se v pogovorih pošalila (nisem bil edini), da je slovenski Charles Bukowski, s čimer pa se ni strinjala. Tereza je bila samo ena. In vendar sta oba v svojih besedilih izražala neizprosno resničnost in živila življenje brez olupšav. Tako kot pri Bukowskem v njenem pisanju ni bilo prostora za pretvarjanje, bila je brutalno iskrena, preizkušena z življenjskimi padci in močnejša zaradi njih. Njenega življenja, podobno kot Charlesovega, ni opredeljeval boj z odvisnostjo, temveč moč in odločnost, da svoja doživetja spremeni v nekaj brezčasnega. Prav ta moč, da svoje lastne bolečine preobrazi v lepoto besed, je bila njen neprecenljivi dar. In čeprav sta oba našla temo v življenju, sta prav tako našla svetlobo.

Izguba Tereze pušča praznino v naših življenjih, toda tolažimo se z njeno zapuščino – knjige, kolumne, pogovori in spomini na prijateljico, ki je bila v vsem svojem bistvu nepotvorjena: »Trideset let so me vsi dajali v nič. Ampak lej, zdej mam svoj prvi roman. In to pri Beletrini. Tko da lahk pokažem fakiča vsem!« Spominjamo se je tudi zaradi njenih zmag, humorja in neposrednosti. Pogrešali jo bomo! Njen duh bo vedno živel na straneh, ki jih je napolnila, in v srcih, ki se jih je dotaknila. V njen spomin pa se držimo lekcij, ki nam jih je zapustila – biti svoj, sprejeti svoje boje in najti pogum, da spregovorimo svojo resnico. Na snidenje, Tereza!

Jean Nikolič

Foto: arhiv Tereze Vuk

»Ko sem bla majhna, sem mislila, da bojo leta 2019 avti po luftu vozil. Od avtov ništa, mam pa zato influencerje okol sebe. Sliši se, kokr da bi bli to vsi kakšni težki intelektualci, so pa pač ljudje, k se dajo pred kamero in reklamirajo od A do Ž izdelke. Make up, cote, vibratorje. Niti ne vem, a za influencerja morš bit že prej kao 'znan' al se to kr tko na suho spomniš. In še sreča, da so ti influencerji in 'zvezde' resničnostnih šovov za te fore, sam da se ne fuknejo v politiko. K tam smo pa kr vsi ovce za šišanje. Eni pokradejo vse živo, jaz pa ne upam met naročnine za telefon, da mi ja ne pridejo rubit, če zafukam dvajset evrov. In furam old school varianto, na kartico lepo. In v bistvu sem tud jaz influencer. Tud jaz vplivam na folk. Ne s pudri in poceni cunjami. Ker kaj češ lepšega, kot da ti ena bralka po prebranih knjigah pošlje sporočilo: 'Zdej jaz vem, kaj nočem bit v življenju. To, kar si ti.' No, evo. Pa smo rešili eno življenje.«

Tereza Vuk, 2019

Franjo Frančič

DEMONI II.

Foto: osebni arhiv

Svet se razcepi na kopico fragmentov, kratkih pripovednih utrinkov, ki skušajo ujeti posamezne pripovedovalčeve občutke ob pogledu na povoženo košuto, podoživljanju vojnih grozot prek TV ekrana, uživanju opojnih substanc, vožnji s hitrimi avtomobili ali seksu brez ljubezni z naključno neznanko. Vsi ti adrenalinski doživljaji se mešajo z imeni glasbenikov, različnih pesnikov in pisateljev ter avtomobilskih znamk v pester kolaž medbesedilnih navezav, v katerih se glavni junak vneto išče, a se nikakor ne more najti. Pripovedovalec se spominja preteklih doživetij, da bi se rešil apatije, vendar ostaja kljub silovitosti, s katero ga obliva življenje (ali nemara prav zaradi nje), osamljen sredi svetov, v katere je skušal pobegniti.

IDIOTIZEM SEDANJOSTI

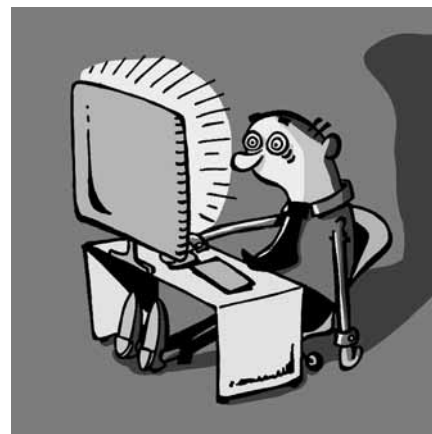
Se ponavlja, ciklično, kot da bi me kdo suval v trebuh, ne samo bele podobe, more, paranoje, vse. Idiotizem sedanjosti, nevarna mirnost, varljivi občutki, da se nič ne dogaja. A pod površino vedno vre, kurbir življenje ima vedno pripravljeno novo varianto, na katero nisi pripravljen. Policaj pozvoni samo enkrat. V rokah ima modro kuverto in svinčnik. On je red, on je disciplina, uniforma je brezhibna. V kuverti ne piše nič posebnega, samo da se javiš na policijski postaji zaradi zaslivanja. Meseci so minili, pozabil si na pismo, ki si ga poslal tretjerazredni novinarki komercialnega radia.

Nekaj let prej sediš v uredništvu ambiciozne založbe, ki kot politiki novega kova popolnoma obvlada marketing. Tri desetletja prej sediš v podstrešni sobi slavnega pesnika. Pred

meseci si mu oddal svojo prvo knjigo. Njegov lažnivo bobneči glas, kretnja, ko iz predala vzame zaprto kuverto z rokopisom in jo napol naskrivaj odpre. »Da, da, mladi mož, pogledal sem vaš umotvor, natančno sem ga prebral, brez dvoma, velik talent ste, to vam povem iskreno, od srca! Samo besede se morajo še mediti, a brez skrbi, vaš čas prihaja, zagotovo prihaja!« ti vrne ovojnico s šopom papirja. Veš, da ni vrgel niti pogleda na zgodbe, ki si jih pisal mesece, ki si jih poln dvoma in strahu dal od sebe. A storiti ne moreš ničesar, razen da sprejmeš ponujeno roko.

Urednik ambiciozne založbe, ki do zadnje potankosti obvlada marketing, srepo strmi mimo teme in sesa prenosni telefon. Minili so meseci, na ovalni mizi je kup rokopisov. Za vse boš plačal. Trkaj. Trkaj na nebeška vrata. Ne spominjam se. Še malo prej sta hišni avtor in direktor založbe na balkonu pokadila džojnt, ki ni imel pravega vonja. Glavni urednik, član komisij in žirij, človek, ki ga ni moč zgrešiti v časopisih ali na televiziji, telefonari in telefonari. S kretnjami kaže mladi pisarniški delavki, naj prinese kozarce, steklenico. In vino je na mizi. Po petnajstih minutah si le vzame čas.

»Vse sem prebral,« dahne. A spet zazvoni njegov prenosni telefon. Pokima, češ *oproščam se*. Sediš za mizo in piješ. Kozarec, dva, gosto, težko črno vino. Spet mine četrte ure in končno izreče dva, tri stavke. »Ja, ne vem, nisem se še odločil, samo, tako med nama, kakšno od zgodb bi pa dal, mogoče, ne rečem, v antologijo, ki jo pripravljam, samo, kot že rečeno, nisem se še odločil.«

RichardsDrawings

In spet zapoje telefon. Fraze in govoričenje, da se v naših očeh skriva duša, kdo pa lahko presodi o duši? Ko se zazreš vanj, vidiš, da glavni urednik nima oči, izginile so, samo maska in burleskni nasmeški. Potrpljenja je konec, vzameš mape s teksti in jih stlačiš v nahrbtnik. Glavni urednik, ki do potankosti obvlada marketing, govori in govori, niti opazi ne, kdaj se za tabo zaprejo vrata.

NEKO JANUARSKO DOPOLDNE BLIZU SOLIN

Kljub temačnemu dopoldnevu pride z zatemnjenimi sončnimi očali, s skoraj enourno zamudo se vrže na leseno klop ob slaščičarni in nonšalantno prekriza noge. »Oh, saj lahko oprostiš, čista norišnica.« Ona, novinarka komercialne radijske postaje, nervozno prižiga cigareto. »Brez skrbi, saj bova, ni panike.«

NI PANIKE

Je najpogostejša fraza, ki jo uporabljajo na videz ozdravljeni džankiji, ki okoli sedme zjutraj prihajajo v zdravstveni dom po metadon. Kava na avtomatu je samo petindvajset centov, jutranji časopis poln vojn, krvi in trupel. Bežni znanci sprašujejo: »Mar tudi ti?!« »Ni panike,« jim odgovarjaš.

Matjaž Odlazek

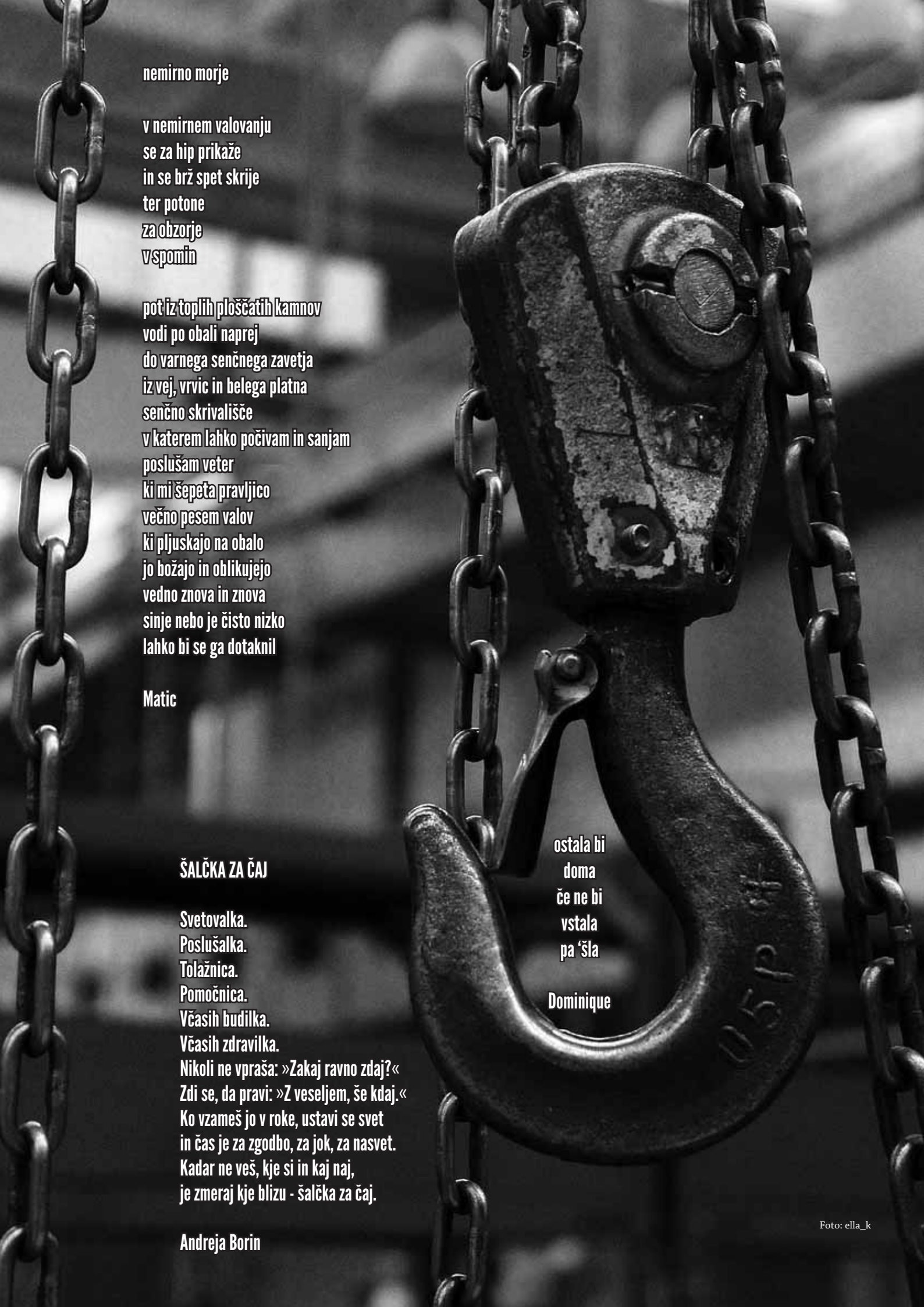
STORITVENE DEJAVNOSTI

Foto: osebni arhiv

Sladkost življenja me je zapeljala do te mere, da sem kar naenkrat ostal brez izpita za avto. Ampak ni vse slabo! Danes sedim na vlak čakajoč v čakalnici. Nasproti mene sedi par, na pamet bi rekel 60+. »A si si mal brke postrigla?« ji narahlo zašepeta, ampak je vseeno prodrlo do

mojih ušes. »Nism,« mu je nežno dahnila. Dvignil sem pogled. Ni se zlagala. Vse je bilo na svojem mestu.

Matjaž Odlazek

nemirno morje

v nemirnem valovanju
se za hip prikaže
in se brž spet skrije
ter potone
za obzorje
v spomin

pot iz toplih ploščatih kamnov
vodi po obali naprej
do varnega senčnega zavetja
iz vej, vrvic in belega platna
senčno skrivališče
v katerem lahko počivam in sanjam
poslušam veter
ki mi šepeta pravljico
večno pesem valov
ki pljuskajo na obalo
jo božajo in oblikujejo
vedno znova in znova
sinje nebo je čisto nizko
lahko bi se ga dotaknil

Matic

ŠALČKA ZA ČAJ

Svetovalka.
Poslušalka.
Tolažnica.
Pomočnica.
Včasih budilka.
Včasih zdravilka.
Nikoli ne vpraša: »Zakaj ravno zdaj?«
Zdi se, da pravi: »Z veseljem, še kdaj.«
Ko vzameš jo v roke, ustavi se svet
in čas je za zgodbo, za jok, za nasvet.
Kadar ne veš, kje si in kaj naj,
je zmeraj kje blizu - šalčka za čaj.

Andreja Borin

ostala bi
doma
če ne bi
vstala
pa 'šla

Dominique

POLJE ČASTI, 29. DEL

»Dogodke je treba jemati kot znamenja ...« (Andrej Capuder: Reka pozabe)

Luka sodeluje v društvu Projekt Človek. Želi se pozdraviti narkomanije. Bil je zasvojenec, a zdaj je že pet mesecev trezen, negativen ob testiranju na nedovoljene droge. Ponosen je nase. Verjetno je zbral ogromno volje in poguma, da se je odločil za ta korak; *postati drug človek*. Njegovo bivanje v Sopotnici je po dveh mesecih prekinjeno. Ko je že mislil, da se je navadil na novo življenje, da obvlada situacijo – *kot zaljubljeni, da se jim bo uresničilo hrepenenje po dekletih* –, se je zgodilo nenadoma. To njegovo impulzivno vedenje.

»Bodi tiho, moja bolečina, dokler imava drug drugega, se tudi upanje podaljša.« (Andrej Capuder: Reka pozabe)

Luka je kaznovan. Za mesec dni je moral oditi domov. Čeprav je že skoraj končal dvomesečno pripravljalo obdobje, ki ga imenujejo separacija. Samo še na EDS je čakal (srečanje s starši in pogovor s terapevtom), potem bi lahko imel vsak teden obiske staršev ali telefonske pogovore, in življenje bi postalo malo manj samotno. A zgodilo se je na jutranjem »krogu«, ko se zasvojenec in terapevti pogovarjajo o preteklih dogodkih in o načrtih za tisti dan, da mu je fant – njegovih let – »vrzel v obraz«, da je v kulturniškem poročilu napisal neko neumno misel. Luka si je prizadeval, se trudil delati, da bi bilo vse v redu, zato ga je ta groba pripomba zapela in je dvignil glas, odšel iz prostora, a bilo je izrečeno nekaj grobih besed, spodbujanje k pretepu in dogodek se je zaključil. Oditil je moral domov. Ker je dva meseca dobro delal, ima še eno priložnost, da se lahko čez en mesec vrne. A spet v obdobje separacije. Tak je sistem. Nasprotnik pa ne. V tem mesecu se mora Luka vsak teden dvakrat oglasiti na Malenškovi, kjer opravi urinski test, ki je bil do sedaj vedno negativen, in opraviti mora pogovor s terapevtom. Pogovarjata se o tem, kaj ga običajno pripelje do izbruha. Ker Luka je veliko jezen. Dobro mu dene terapija. Večkrat si misli: »To vojno bomo dobili.«

Vsi nekdanji narkomani imajo ranljiva čustva in težko sprejmejo kritiko, še posebno, če mislijo, da ni upravičena. Luka bi moral sam pri sebi ugotoviti,

kaj se skriva v ozadju, kaj je tisto, ki ga sproži, da je njegova reakcija tako burna, skoraj brutalno glasna. Mogoče občutek razvrednotenja, kdo ve. Njegova impulzivnost bo še večkrat prisotna; psihološko dokazano je, da je potrebno vsaj triletno zdravljenje (resetiranje možganov), da bo uspešno in bo vsaj delno pozdravljen, kajti droga naredi svoje. Šele potem bo lahko zaživel življenje, ko ga v sanjah ne bodo več zasledovali, ko se ne bodo iskrili noži sredi spanca, ko bo živel in delal, ne da bi svojci trepetali, kdaj ga bo spet premamilo, da bo zdrsnil. Čeprav ni ostal nikomur nič dolžan, ga je strah iz noči v noč. Noči so zelo naporne.

»Vidim, čutim, slišim glasove, ki postajajo zvok orkestra, od nežnih violin do visokega roga, od ječanja violončela, žvrgolenje flavte in klarineta do brušene trobente, ki se zaustavi, a le zato, da začne znova.« (Andrej Capuder: Reka pozabe)

Poskuša biti čim bolj zaposlen. Živi po urniku: bere lahkotnejšo literaturo, pogovarja se z družinskimi člani, ukvarja se sam s seboj, kuha, pospravlja stanovanje, telovadi in resno nadaljuje s programom, kakršnega je bil deležen v Sopotnici. Ne spi predolgo, obroki niso preobilni, pripravi jih ob točno določeni uri. Čeprav se druži s prijateljem iz sosednje ulice, se zaveda, da ne sme dopustiti, da bi ga spet premamila s svojim džojntom.

»Mračne in visoke postave dreves, ki se zdijo kot nagnjena nad jaso in dihajo z njima, ki izzivata svojo usodo.« (Andrej Capuder: Reka pozabe)

Pogreša vrtnarjenje in svoj vrt v Sopotnici. Misli si, da je tista solata, ki jo je sadil pred tremi tedni, že zrasla, upa, da bo seme, ki ga bo hranil čez zimo, spet kalilo spomladi. Odide v planino, kjer seka drva za zimo. Pomiva posodo, ki je v planinski koči nikoli ne zmanjka, čisti toaleta za turisti in misli na svojo prihodnost.

Zrak, ki ga diha, je brez vonja in brez okusa. Zaveda se posebnega, nerazložljivega počutja. Zdi se mu, da lebdi v prostoru, da nima več teže, kot jo je imel nekoč, da ne čuti ne lakote ne žeje. Telo brez bolečin. Premaguje svoje strahove, ko se sam odpravi na železniško postajo in njegovo budno oko

Rade Nikolic

opazuje okolico, preži, da se ne bi od kod prismejal kdo od tistih, ki so si podajali iglo ... »Tisti, ki so brezkompromisno zasledovali svoj užitek in so vanj verjeli s celim bitjem.« (Muanis Sinanović: Vse luči)

Potem pokliče mamo, očeta, včasih sestro in brata. Ne gre mu v glavo, ko se spominja, da ga včeraj očetov pes ni ubogal na sprehodu. Njegov Ron je bil vedno pripravljen sodelovati brez upora. »Da bližnjim, kolikor jih je, vzpostavim dejanske odnose in ponudim ljubezen. Se uležem kot plavalec v ocean milosti, brez misli in brez teže, ki sem si jo sam naprtil.« (Muanis Sinanović: Vse luči)

Luka piše dnevnik. Ni mu mar kritikov. V odnose z ljudmi stopa skozi vprašanje kdo sem. Ko se pogovarja z njimi, ima pred očmi podobo sebe, kakor je videl, da jo vidijo oni, oziroma kakor je videl, da se sestavlja v njihovih očeh. Zdi se mu, da je po dolgih letih odkril nekakšen jaz, ki ga od znotraj ali zunaj nič ne tišči in bi ga s tem delal nemirnega ter okuženega z drugimi. Ve, da ga je življenje šibalo iz toliko različnih smeri, da nikoli ni mogel izvedeti, kdo je, saj nikdar ni mogel ostati na mestu, ves čas se je izogibal udarcem. Želi živeti brez maske, lahkotno. Poskušal bo imeti mehko srce. Izbira si dobre ljudi okoli sebe.

Misel, ki ga navdaja v samotnih trenutkih, je zapisal Dostojevski: »Tvoj največji greh je, da si izdal in uničil samega sebe za prazen nič.«

Erazem

Lan Lenart

PO NESKONČNI SINJINI, 4. DEL

Oče, s to izpovedjo želim, da se oba rešiva spon, ki so naju dušile.

Pred približno sedmimi leti sem pridobil invalidski status pri dr. Krajcu. Z Rožico sva se pozanimala, koliko denarja manj bi prinesel polovični delovni čas. Ko sva ugotovila, da v bistvu ne bi bilo velike razlike, sva se oba strinjala in prosila dr. Krajca za to možnost. Strinjal se je in mi s tem bistveno olajšal oziroma zmanjšal težave v službi. Ko sem bil na komisiji, ki je razsojala o predlogu, sem zaprosil tudi za drugo delovno mesto in komisija mi je ugodila, s tem pa so se moje težave bistveno zmanjšale. Kar na lepem sem se počutil mnogo bolje in mislim, da je tudi to zelo prispevalo k boljšemu počutju. Zato sem dr. Krajcu izjemno hvaležen.

Prav tako sem mu hvaležen, ker me je, ko sem mu pokazal svoje risbe, ki sem jih že nekajkrat tudi razstavljaj, podprl in govoril, da sem umetnik. To je bilo seveda njegovo osebno mnenje, vendar sem ga bil zelo vesel in me je to dodatno motiviralo, da ustvarjam še danes.

Pred vsemi opisanimi dogodki, ko sem k dr. Štorklji hodil samo na pogovore, je mene in očeta spraševala, če bi hotel študirati psihologijo. Izvedela je namreč, da sem začel prebirati tovrstno literaturo. Mogoče bi bolje razumel svoje težave, če bi se res odločil za to. Ko sem dr. Krajcu dal v branje zapise o tistem groznem delu svojega življenja, ko sem se prelevil, postal ogrožena krvoločna žival, sem ga vprašal, ali jih je prebral. Tiho je odgovoril, da jih je, in prizadeto rekel, da sem moral doživeti, preživeti res nekaj strašnega, pri tem pa dodal, da sem inteligenten, da sem to stvar kasneje predelal in seveda preživel ter groznega dejanja, o katerem sem premišljeval, tudi ne uresničil. Jaz dodajam, da je to prekleto res, ker sem se v tisti zadnji fazi komaj zadržal, da nisem nekega mimoidočega napadel in mu odgriznil ličnice. Še pred tem sem razmišljal, da bi nastavl bombo na psihiatrični oddelek, kjer je delala ta psihiatrinja. Na srečo nisem imel dostopa do potrebnega materiala, pa tudi sam je nisem znal izdelati, zato sem to misel opustil.

Še nekaj bi dodal. Ko sem prvič prišel iz Polja, sem psihiatrinjo vprašal, ali ima res hčerko. To sem izvedel od očeta. Vprašal sem jo čisto tako, ker me je zanimalo, če je tako lepa kot ona, če ji je podobna. Toda videl sem njeno grozno reakcijo, v mojem vprašanju je videla grožnjo, saj je dobro vedela, kaj človeku naredi Polje, in se je, predvidevam, krepko bala mojega maščevanja, tega, da bi morda kaj storil njeni hčerki. To me je grozno prizadelo.

Zaradi občutka ogroženosti sem razvijal določene telesne sposobnosti. Je pa res, da sem bil že od malega spreten v športnih dejavnostih. Tako sem prišel do tega, da so mi v bolnišnicah vedno rekli, da imam pulz športnika. Tudi Rožico so biatlonci vabili v svoje vrste. S strokovnim treningom bi lahko bila uspešna tekmovalka, bila je nadarjena. Na ta način sva z Rožico kompenzirala manko izkazovanja ljubezni med nama. Nisem bil namreč sposoben izkazovati kakršne koli ljubezni do nje, ker me je seveda vse, kar me je doletelo v preteklosti, hudo zaznamovalo in sem večji del svojega življenja deloval povsem nagonsko in mehanično. Pa sem kljub temu Rožico zaznaval v smislu, da je lepo in fejest dekle.

Če ironično rečem, sva imela hrčkovo življenje. Slišal sem namreč, da ima hrček vedno v svoji kletki kolo, po katerem

V mrežnici

Foto: osebni arhiv Črta Kanonija

teče, teče pa zato, ker je zafrustriran, ker ne more živeti prosto v naravi, zato kompenzira ta manko z nenehno telesno aktivnostjo.

Nekoč sem se odpeljal v Bohinj. Takrat sem bil tako suh kot zdaj. V jezero sem se potopil navpično, z nogami navzdol. Kar padal sem in padal, potem sem se zdrznil, saj je bila gladina jezera komaj še vidna. Zato sem se pognal kvišku, bilo je za las, in ko sem dosegel gladino, me je kar katapultiralo iz vode, pri tem pa sem izpustil spontan krik iz pljuč. Kasneje sem tak krik slišal na televiziji, ko sem gledal dokumentarno oddajo o amah, potapljačih in nabiralkah biserov na Japonskem. Te so sposobne zadrževati sapo precej dolgo, po več minut. Kot sem že omenil, me je, ko so me pripeljali na Poljanski nasip, obiskala tudi moja osebna psihiatrinja. Bila je zelo seksi, nosila je kratko oprijeto krilo in oprijeto majico, lepo je bila naličena, ne preveč, ravno prav, imela je lepe salonarje. Gledala me je v oči in se mi nasmihala, potem pa se obrnila in rekla: »Zdaj moram oditi.« Vedela je, vsaj tako se mi je zdelo, ko sem o vsem tem razmišljal, da me bo v tem stanju na ta način lahko »sprovocirala«, vedela je, da me bo njen odhod v tej situaciji razdražil, poleg tega pa je prav gotovo vedela, da mi je všeč. Čudno je bilo tudi to, da je zahtevala, da pridem spet k njej, ko pridem iz Polja. To ni bila splošna praksa psihiatričnih bolnišnic, to mi je povedal oče, ker mu je sama tako povedala. Bila je namreč psihiatrinja za mladostnike in ne za odrasle osebe.

Ko sta me mama in oče obiskala na oddelku, sem bil poln tablet. Zaradi njihovih stranskih učinkov nisem imel nikakršnega obstanka. To se pravi, nisem mogel stati pri miru, ampak sem se nenehno gibal, kakor sem že omenil. Oče je pri tem izrekel neokusno opazko, če me »feder goni«. Hotela sta me spraviti iz bolnišnice, vendar je temu dr. Štorklja nasprotovala in rekla, da to ni več mogoče. O tem močno dvomim, saj je bila zelo znana in priznana psihiatrinja. Ko sem prišel iz bolnišnice, torej nazaj k dr. Štorklji, me je vprašala: »Lan, ali je bilo tako hudo v Polju?« Ob teh besedah sem obnemel. Da se psihiater pretvarja, ko najbrž dobro ve, kakšne grozne razmere v vseh pogledih so (tedaj) bile tam in na kakšne grozne načine »so zdravili« – z inzulinom, prevelikimi dozami zdravil, mrežnico ... Rekel sem ji, da ne, čeprav sem bil popolna razvalina ...

Avtoportret, N. Viktor

N. Viktor

ODVISEN OD LJUBEZNI

Miha se je po dveh letih komune in enega leta iskanja dela v Italiji vrnil v Slovenijo. Hitro je moral najti delo in stanovanje. Našel je zelo majhno garsonjerico, a je bil še vedno nezaposlen. Pošiljal je prošnje in iskal delo ter občasno na internetu iskal tudi priložnostni seks. Tega ni bilo težko dobiti in se je na ta način sproščal. Ni želel zveze, čeprav so jo nekatere dame odkrito iskale. Vse je bilo v redu, dokler ni spoznal Madonne. Seveda ne tiste znane pevke, a dokaj dober približek. Na daleč ji je bila podobna. Bila pa je pametna, kar je kasneje velikokrat dokazala. Nenaravna blond dama, ki je znala vlogo blondinke dobro odigrati. Trikrat sta se dobila, da je Miha naredil korak, da jo spravi v posteljo. Račune sta vedno delila, kar mu je bilo všeč. Celo vztrajala je, da bi ona plačala večerjo ali kino.

Sprva se mu ni zdela nič posebnega, bila pa mu je všeč njena olika, saj je tudi sam zelo olikan, ko ima priložnost. Končno jo je spravil v posteljo, nekaj, česar si skoraj vsak moški želi, a se boji vprašati ali kar storiti. »Veš, imam ta rdečo,« mu je rekla, preden je priglasila, da gre z njim na kratek obisk. »Saj te vabim le na obisk,« ji je odgovoril Miha in dejal, naj mu sledi z avtom. Bila je očarana nad majhnim prostorom, a on je bil očaran nad tem, kar je počela z njim, saj je prevzela pobudo in delala reči, kot bi mu brala misli. Bil je zadovoljen, da jo je spoznal. Izpolnila mu je marsikatero skrito željo in jo je želel še videti. Še naprej sta se dobivala pri njem doma.

Miha je začutil, da se zaljublja, to ga je plašilo, ker je slutil, da ga bo ta ženska zavrgla, ko bo zaljubljen. Začel se je odmikati, a je vedno našla način, da ga najde in spravi v posteljo. Kupovala mu je darila, kot so čevlji in oblačila. Bilo je tako, kot bi ga podkupovala. Miha je v tem času dobil delo, ki pa je bilo zelo naporno. K njej domov je prihajal utrujen in si je želel počitka, a brez obveznega seksa pred spanjem ni šlo. V glavnem je bila pobudnica ona. Nikoli je ni zavrnil, in to je trajalo več mesecev. Padel je v vrtiljak ljubezni, a v sebi je vedel, da ga bo zapustila, ko bo prepričana, da jo ima rad in jo ljubi. Bila je spretna v postelji, kot bi bila profesionalna prostitutka visokega nivoja z zavidljivo kilometrino. Imela je dve hčerki, ena je bila pametna, druga pa lepa. Kmalu je ugotovil, da lepa hči odhaja ob nenavadnih urah od doma in se vedno vrača pozno. Mati Madonna se je vedno pogovorila z njo, ko se je vrnila. Malo je pobrskal po internetu in

uvidel, da se lepa hči ukvarja s prostitucijo. Nič ni rekel in kmalu ugotovil, da je njegova Madonna tudi kurtizana. Njegovi gospe je bilo všeč, če so za njenim hrbtom govorili, da je ljubljanska Madonna. Mogoče je bilo svoj čas to njeno umetniško ime. Tega Miha ni raziskoval. Nič ji ni rekel in začelo ga je še bolj skrbeti dejstvo, da je zaljubljen v kurtizano. Kurtizane so menda zelo prebrisane in izkušene – če jih njihovo delo ni spravilo med alkoholike ali med uporabnike drog. Ona se je znala obvarovati teh reči in je še dandanes trezna in le priložnostno spije kak kozarček. Take ženske z moškimi opravijo tako kot z žvečilnim gumijem. Dokler ima dober okus, ga zadržijo. Ko izgubi okus, ga preprosto izpljunejo in ne mislijo več nanj.

Po dveh letih ljubljenja se je Madonna močno spremenila in Miho na nek način ves čas preizkušala in prirejala situacije, ki so ga spravljale v zadrego in slabo voljo. Mogoče je posumila, da Miha ve več o njeni hčeri in tudi njej. Vedel je, da prihaja konec razmerja, in to ga je morilo. Ni je želel izgubiti. Ona se ga je želela rešiti, mu je odzvanjalo v glavi. In ga je dokaj hitro tudi pustila. Pustila mu je le kanček upanja, da bosta spet skupaj, njen način, da je Mihi še bolj zmešala glavo.

Po mesecu dni stiske je spet segel po heroinu in kaj kmalu se je spet navadil nanj. Ko je slednjič srečal Madonno, mu je njena koža dišala kot heroin. Kaj se dogaja z mojo glavo, se je zamislil, saj je začutil, da ne loči več med odvisnostjo in ljubeznijo. Kako je mogoče, da imata ti dve reči enak vonj? Je to vonj, ki ga spominja na ugodje? Mogoče se mu je tako zdelo, ker je imel Madonno ves čas v mislih. Ni si mogel pomagati, da ne bi mislil nanjo. Tudi ko je njuhal, je mislil nanjo, in se je v možganih najbrž ustvarila nevrnska povezava. Vedel je, da duševno ni dovolj močan, in na izgubo ljubezni ni bil pripravljen.

Storil je napako, o kateri je dve leti poslušal v komuni. Dovolj je bilo, da je le enkrat poskusil heroin, čeprav je nešteto krat slišal, da popolne ozdravitve od opiatov ni in si nekdo, ki je že bil odvisen, ne sme privoščiti zadetka nikoli več, saj bo to povzročilo recidiv. Tudi telo, ko je spet poskusil heroin, se ga je spomnilo. Misli so se spremenile in nasploh se je počutil kot druga oseba. Spet je postal tista oseba, ki ni želel biti. Nedovoljenim drogam je vedno treba reči odločno: »Ne!« Lahko je reči, a žal težje storiti.

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

GOBE

Kot gobe po dežju spet nastajajo nove stranke. Sicer je ravno minila gobarska sezona. Nekaj časa nas niste urajtali, kajti tudi mi smo imeli parlamentarne počitnice v naših parkih in naših sobah. Polnili smo se z energijo takšnih in drugačnih pripomočkov, da bomo na jesen spet udarili z vso silo. In ravno zdaj so se začeli novi interesi in nove politične ideje, ki kot po navadi rastejo na naših hrbtih, a za naše hrbte, upehane in podložne, ni niti centa. Najbrž se niti zavedate ne, da je naša ZKS največja in najmogočnejša stranka na sončni strani Alp. Imamo največ članov, tako uradnih kot neuradnih. Še največ prikritih,

ki se tolažijo s tem, da bodo uspeli in zaživel v vilah in se vozili naokoli v mercedesih. Pozabite! To je samo za elito. Kot svetopisemski Lazar boste klečali ob mizi bogataške pojedine. Tiste drobtine, ki bodo padle z njihovih krožnikov, bodo dovolj za vaše želodčke. Sicer pa, saj niti nočete več od tega. Ko človeku postane droga ostati spodaj in blejati v luno, medtem ko gre karavana dalje, mu ostane le še citat, ki ga je proizvedel veliki Frank Zappa: »Če imaš na koncu dolgočasno in bedno življenje, ker si poslušal mamo, očeta, učitelja, duhovnika ali kakšnega tipa na TV, ki ti je govoril, kako urediti svoje sranje, potem si to zaslužiš!«

ZKS

Marjan Birska

DEČEK Z NOVOGORIŠKIH ULIC, 11.

HRIBOLAZCI

S prijateljem Žabo sva sedela v parku, seveda nisva počela nič posebnega. Bilo je že kar pozno in bila sva kar ta prava za početak nelogične stvari. Spomnil sem se na prijateljico, ki je živela sama in se ni branila obiskov. Tako sem predlagal Žabi, da pojdeva do nje. Seveda, zakaj pa ne, sva rekla in polna energije odkorakala. Pot naju je vodila mimo zadnje postojanke, kjer sva se oskrbela z rezervnim gorivom, domačim vinčkom iz solkanske kleti, potem pa naprej v hribe. Tale moja prijateljica je namreč živela v hribih nad Trnovim, ki je bilo približno 30 kilometrov stran od Nove Gorice. Pot je bila kar naporna, večinoma precej navkreber. Zaradi težavnosti sva kmalu porabila rezervno gorivo, a niti na pol poti še nisva bila.

Po kakih dveh urah hoje je moj žabji prijatelj pričel dobivati nekakšne napade panike, saj je začel govoriti res čudne stvari. »Ooj, pazi, medved gre,« je zakričal in zbežal. Jaz gledam v temo, a nikjer nič in vse tiho je bilo. Nekako mi ga je uspelo prepričati, da medveda ni, tako da je naposled zlezel z drevesa in sva lahko odšla dalje. Tako sva hodila in čez pol ure sem zaslišal trobento. Nekdo je pač nekje trobil. V tistem trenutku je Žaba poskočil, se vrgel v jarek ob cesti in se zadržal: »Skrij se, ubili nas bodo, če nas dobijo!« Zlezel sem k njemu v jarek in ga vprašal, zakaj bi nas kdo ubil, saj je bilo samo trobento slišati, on pa je segel v žep in potegnil ven škarje. Razpolovil jih je in mi dal polovico šepetajoč: »Vzemi, da se boš lahko branil.«

Foto: Roy Buri

Tako sva čepela tam v jarku kot dva prismuknjena kakšno uro in več. Naposled mi je le uspelo Žabo nekako prepričati, da je zlezel iz jarka in čez kako uro sva le prispela do cilja. »Evo, prispela sva!« sem rekel in se po polurnem trkanju zavedel, da v hiši ni nikogar. In sva postopala naokrog v mrazu.

Potem pa se nama je le nasmehnila sreča. Nekako sva se znašla pred praznim svinjakom in še celo poln slame je bil. To je bil čudovit občutek. Zadovoljno sva se kot gosta prestižnega Hotela Svinjak zleknila v slamo. »Jutri bo lažje, samo pot navzdol bo, ko se bova vračala,« sva rekla in se režala kot bebca.

ULIČNA PRODAJA: ZLOM ROKE

Z mamo sem šel v trgovino v Šiški. Ker sem imel pri sebi nekaj Kraljev, sem se odločil, da bom teh nekaj minut ponujal časopis. Pred trgovino je sedel nekdo z lončkom in mi rekel, da tam ne smem prodajati, ker je to »njegov rajon«. Videl sem, da nič ne prodaja, čeprav se je predstavljaval in glasno razlagal, da ima člansko izkaznico Kraljev ulice.

Pristopi varnostnik, ki je bil pred vrati, in pravi, da morava oba stran, ker z dretjem motiva kupce. Nato se je (berač) dvignil in me močno odrinil stran ter začel fizično napadati. Ko sem želel pobegniti v trgovino pred kamero, me je močno udaril v grlo, da sem padel na kolena. Vse to so videle priče, ki so rekle, da bodo klicale policijo. Med klečanjem in držanjem za vrat je prišla njegova žena, ki se mi je začela posmehovati, razumel je pa nisem prav dobro, saj ni bil slovenski jezik. Ko se končno dvignem in mislim, da je zadeva že končana, se v mene močno

z vso težo zaleti še žena, da sem komaj obstal na nogah. Pa sem jo odrinil nazaj, takrat je pa iz avta skočil ta možakar in me močno udaril v obraz ter porinil po tleh. Posledice: imam zlomljeno zapestje in še dober teden kasneje komaj jem. Minili so trije tedni, dobil sem opornico, zapestje pa je še vedno trdo kot kamen. Priče so povedale, kdo naj bi bil.

Nikoli ne fehtam, temveč kulturno ponujam časopis, po možnosti stoje, predvsem pa brez lončka. To je pa že malo preveč. Berači sedijo pred trgovinami, si jih lastijo za svoje, nas uradne prodajalce pa preganjajo stran. Zaradi njih imamo vedno več prepovedi ponujanja časopisa. Da pa ne bo vse tako črno, obljubim, da naslednjič opišem, kako sem glasbeniku prodal časopis za 20 evrov. In še kakšno ulično dodam.

Izzy #1066

NA CESTI NISI SAM. S TEBOJ JE CELA FIRMA!

BOJAN SCHWENTNER

TOKOKORG, 14.

Moje bivanje v Centru za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD)

IZPOVEDI

Dobro je biti za temi zaprtimi zidovi z vsemi »prijatelj«, kajti to ti prinese veliko dobrega. Pomagajo ti pri funkcijah, manjkrat si izpostavljen, dobiš tudi bolj sladko kavo, kar ima tu notri kar veliko vrednost. Tudi po obiskih, ko nekaterim svojci prešvercajo kako čokolado, dobiš kosček ali dva in se počutiš spet živega in za trenutek postane vse vzdržno. Tudi bolj te ubogajo, ko jih v skladu s svojo funkcijo opozoriš na kršenje pravil. Podobno je zunaj, a tukaj notri je življenje res lažje, če imaš več zaveznikov kot sovražnikov. Kar naenkrat postane tudi tvoje mnenje pomembno, ko se odloča za kako skupno stvar, kot na primer, kateri film si bomo ogledali zvečer ali kaj bomo jedli za nedeljsko čajanko. Vendar je biti dober prijatelj tudi naporno delo, saj si kot prijatelj zaupanja vreden in primeren slušatelj za žalostne slovenske zgodbe, polne pijanih staršev, razbitih družin in uničenih otroštev. Kot dober človek prisluhneš in na koncu, ko si šokiran, lahko le zmaješ z glavo, ker ti kar naenkrat zmanjka besed. Res ni čudno, da je marsikdo tukaj zaradi svoje preteklosti, in res je, da preteklost, ki je zelo grdo obarvana, vpliva na »lepo« prihodnost.

POTREBA

No, pa je bila skupna želja fantov uslišana. Na oddelek smo dobili par deklet. Punce tukaj se delijo na tiste z zobmi, ki so po navadi kar luštne, in tiste z manjkajočimi, ki so tudi luštne, vendar jih brezzobost dela manj privlačne. Vse pa so razgledane, saj so dale že marsikaj čez. Je pa manjši odstotek žensk kot moških, ki se odločijo za zdravljenje, najbrž posledica tega, da imajo dekleta vedno bankomat med nogami. To, da se jih manj odloči za zdravljenje, se vidi tudi po tem, da je razmerje vsaj 1 : 4. Fantje se menjajo, prihajajo vedno novi, punce pač ne. Vse fante tukaj že tudi pošteno bolijo jajca. Čeprav bi tudi jaz odvrget vse predsodke in se zgonil, pa tega žal ne morem storiti, ker se bojim, da bi me zaradi take bedarije

vrgli z detoksa. Moral bi res fajn naštudirat zadevo ... A sem raje naštudiral to, da ko bom prišel ven, se bom najprej v tišini dobil z ženo, ki bo izvedla zakonske dolžnosti, in šele nato bova začela debato, ker drugače bi se ziher kuj skregala, ker tukaj slišim marsikaj neugodnega, povezanega z njo.

MALA VELIKA SLOVENIJA

Tukaj je zbrana cela Slovenija. Imamo dosti Celjanov, veliko Primorcev (predvsem iz Kopra), nekaj Novomeščanov, pa kakšen Kranjčan se najde, tudi Jeseničan. Ni pa bilo do sedaj sem noter niti enega pravega Ljubljana. Zanimivo. Le jst in ena punca sva kolikor toliko iz bližine Ljubljane, iz Občine Kamnik. Tako človek spozna, da je ta kronična bolezen ali bolje rečeno »opijska« okužila celo Slovenijo. Žalec, ki je znan kot kraj z največ odvisniki na število prebivalstva, nima tu nobenega, ki bi zastopal njegove barve. Tudi iz Logatca, ki visoko kotira na tej nezavidljivi lestvici z več kot 250 uporabniki metadona, ni nikogar. Prav tako ne iz Pirana, ki ima velik problem z odvisniki, a nobenega, ki bi se zdravil tu. Po pogovoru s tistimi, ki so bili tu že večkrat, pa je edino, kar se da zaznati, da v program prihajajo čedalje mlajši. So jih prisilili starši ali so se pri rosnih letih sami tako odločili, da si popolnoma ne uničijo življenja, ki je še pred njimi? Tudi tega ne bomo nikoli izvedeli, saj vsi trdijo, da so prišli zaradi sebe, vedoč, da le s tem odgovorom zadovoljiš tehnike, da si res pripravljen na zdravljenje. Le pogumni in budale so pripravljeni priznati, da niso tukaj zaradi sebe, ampak zaradi drugih. Res budale. Srčno upam, da se jim celoten program splača in da bo pozitivno vplival na njihovo abstinenco. Biti pogumen in povedati pred vsemi, da si tukaj zaradi drugih in ne zaradi sebe, je isto, kot bi se javil v vojno, čeprav se z njo ne strinjaš. In postaneš kanon futr. To pa džanksi v zunanem življenju so. Kanon futr neusmiljene družbe – in bednega življenja – predvsem zaradi nerazumevanja in strahu pred neznanim, in to ni nikjer tako očitno kot pri družbenem obsojanju narkomanov.

Anatej

VESELI DECEMBER

Po skoraj dvajsetih letih prazničnega obdobja ne pričakujem z grenkobo, temveč z ljubeznijo in veseljem. V najbolj temačnem obdobju svojega življenja sem bil brez upanja in življenje ni imelo smisla, zato se praznikov nisem veselil, ampak sem jih pričakoval z žalostjo in tesnobo, kajti le poglobili so mojo stisko in občutek osamljenosti.

December je bil zato dolga leta mesec, ki sem se ga poleg februarja, ko praznujem rojstni dan, najbolj bal. Zadnjih nekaj let pa za slab občutek in ne preveč veselja ob praznikih ni bila kriva notranja duševna stiska, temveč zunanja socialna stiska. V tem obdobju ovira veselju ni bila žalost, ampak pomanjkanje notranjega miru. Letos imam prvič, odkar je izginila otroška nedolžnost, v pričakovanju decembra srečo v srcu in mir v glavi. Čeprav je zdaj, ko to pišem, šele začetek novembra in je mraz šele začel pritiskati, ob sprehajanju po ljubljanskih ulicah

že občutim praznično vzdušje. Nameščanje lučk na drevesa, vonj pečenega kostanja in mesnih dobrot na Prešernovem trgu, večja masa ljudi, ki nakupuje, stojnice na tržnici in že kar precej hladen veter – vse to me spominja na veseli december iz otroštva in nekaj prvih let odraslosti.

Za ta mir v glavi, zaradi katerega se decembra in praznikov veselim, je zaslužno moje novo stanovanje, o katerem sem v Kraljih že pisal. Saj vem, da ko bom že do kosti premražen in naveličan praznične Ljubljane, bom še vedno imel varen dom, kamor se lahko zatečem in se tam pogrejem in sem na toplem ter zaščiten pred mrzlo zimo. Vesele praznike in veseli december želim vsem bralcem in bralkam Kraljev ulice in nasploh vsem ljudem, poleg veselja pa, mogoče še pomembnejše, miru.

Čuri

NEK CESTNIH AJ

BREZ-DOMSTVO

O brezdomstvu je bilo že toliko povedanega, napisanega, pa se vsaj po mojem mnenju še vedno ni nič spremenilo – in se na žalost tudi ne bo! Ljudje se po navadi sploh ne zavedajo, da spadajo med brezdomne. Ja, imamo tiste, ki živijo na cesti, nekaj jih spi v zavetišču, ampak dragi moji, tudi vsi podnajemniki smo v bistvu brezdomni.

Svetovni dan brezdomstva se obeležuje 10. oktobra. Ampak bolj ko razmišljam o tem dnevu, bolj me jezi, ker brezdomstvo ne traja en dan, nekaterim se vleče leta, nekaterim za vedno. In kolikor razumem, je ta dan namenjen, da se tematika bolj izpostavi, to je pa tudi vse. In resnično ta dan konkretno brezdomnim ne prinese ničesar. Denimo strehe nad glavo. Morda nekateri pridejo do toplega obroka, če imajo srečo, to je pa tudi vse. In nekako se ne morem znebiti občutka, da je v bistvu dan brezdomnih žaljiv in žalosten, saj v današnjem razvitem svetu nihče ne bi smel biti brezdomen. Deseteža oktobra bi morali slaviti »domstvo za vse«.

Nina Stepanović

POGLED SKOZI OKNO

V svojem brezdolju ali pa ob kuhanju zrem skozi okno. Razgled imam na most čez Ljubljano; ob mostu je park. Tu večinoma posedajo brezdomni, ki prenočujejo malo naprej na isti ulici, blizu pa je tudi trgovina z živili. Nemo sedijo ali pa se pomenkujejo med seboj. Včasih jim kaka gospa prinese hrano in poklepeta. Nune se ustavijo in klepetajo z njimi. Ljudje, ki sprehajajo pse, se ustavijo in pokramljajo. Komunalni delavci, ki praznijo koše, tudi. »Živjo! In kako kaj?« Mladina si kupi malico in sedi na nasprotni klopi. Oni z ene, brezdomni z druge strani. Drug druge pustijo pri miru. Brez zmerjanja in žaljivk. Ali nadlegovanja. Všeč mi je to, kar vidim. Vem, niso prijatelji, ampak neverbalna govorica pove vse. Bodite dobro!

Xena

KAKO SEM PLESAL ...

Gre za notranji občutek in za gibe, da si jih upaš izraziti. Moraš imeti tudi ritem. Ena, dva, tri, štiri, kakor koli je ritem sestavljen. Se sprostiš, daš ven energijo. Eni ljudje se pa samo prestopajo. Na začetku so me gledali, kot da sem utrzan, potem pa so se sprostili in me posnemali. Čutil sem, da sem s sebe odložil ogromna bremena, to se mi je zdelo najpomembnejše. Zdaj že dolgo ne plešem več, ne morem. Sedaj moram k zdravniku, se pozdraviti odvisnosti in vzpostaviti nov lajf brez alkohola, ki se mi že gnusi.

Peter Pan

MESTO BRATSKE LJUBEZNI

Odšel sem v ZDA, konkretno v Philadelphio. In kaj sem tam videl? Zombije, dobesedno napol ukrivljene modele na ketaminu in vseh možnih tabletah. Isto je kot v Los Angelesu. Ljudje šotorijo in je cela četrt njihova, še policija ne hodi tja, po tri osebe na dan se predozirajo. Ti ljudje so živi mrtveci. Spoznal sem lik, ki mi je zgodbo povedal, adijo pamet, kradejo in se streljalo za »pack skune«, ki stane 10 dolarjev.

Prettyboy43

METELKOVA NI VEČ, KAR JE BILA

Nekoč, tega je že več kot dvajset let, ko sem bil star okoli osemnajst let, je bila Metelkova kraj, kamor sem z veseljem zahajal s prijatelji. Poslušala se je dobra glasba in nasploh je vladalo prijetno vzdušje. Se samo meni zdi, ali je bilo takrat manj nasilja, kraj in podobnih reči? Nazadnje, ko sem bil tam, so me trije mladi zadeti modeli napadli in pretepli – samo zato, ker me ne poznajo. Ja, res je, to je bil razlog, ki so ga podali. Čeprav sem verjetno po Metelkovi pohajkoval, še preden so se sploh rodili. Takšna je pač dandanes scena tu. Žalostno.

Nesmrtni

DOLGA POT

Pot moje odvisnosti je dolga, kot je dolga reka, ki teče po ovinkih čez skale ter ustvarja slapove in brzice. Kako dolgo pot bo pretekla moja reka? Mislim, da prav dolgo ne. Moja reka je onesnažena z drogo, ni več čista, ni več, kar je bila, preden je v njo posegla človeška roka. Morda se zgodi čudež in si bo reka ustvarila novo pot brez odpadkov, ki jih človek meče vanjo. Morda bo reka tekla brez preprek, »srečna« spet.

Plavolaska, detox

BUKVE

Vem, da ni kot droga. Vem, da ni kot alkohol. Teh v resnici ne poznam. Literatura je tista, ki me odnese. Z njo se znajdem sredi Anglije – na dvoru ali pa kje na klifu in zrem v prazno. Sedim in debatiram s strokovnjaki. Nihče me ne vidi. Tudi zanimam jih ne. Ko berem, sem revna kot cerkvena miš ali pa mogočna vladarica. Ko berem, sem nekdo drug, daleč stran od sedanjega sveta. Kot bi bila nemi opazovalec in del nečesa večjega. Sama izbiram čtivo po naslovu, lahko da bom obiskala grobnico v Egiptu ali šla na romantično popotovanje. Ko preberem zadnjo vrstico in knjigo zaprem, ne morem verjeti, kje sem bila in kaj vse sem doživela. Bodite dobro!

Xena

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PECIVO

Neverjetno, kako ti lahko majhna pozornost popravi razpoloženje in polepša dan. Tokrat je za mojo dušo poskrbela starejša gospa, ki stanuje v Litiji nasproti trgovine, pred katero ponujam ulični časopis. Kmalu po tem, ko sem prišla na svoje prodajno mesto, me je takoj pozdravila z nasmeškom in toplimi besedami. A tokrat je imela presenečenje zame. Prinesla mi je kos pravkar spečenega domačega skutinega zavitka. »Nekaj sem ti prinesla za malico, ker cel popoldan stojiš pred trgovino, še topel je, da te malo pogreje.« Kar brez besed sem ostala. Zavitek je bil odličen, prav tak, kot smo ga pekli včasih doma, ko sem bila še otrok. Odlična malica in prijeten spomin iz mladosti sta mi narisala širok nasmeh in posledično sem lažje preslišala opazke mimoidočih. Gospe bi se rada zahvalila, saj mi je polepšala dan.

Špela Blatnik

DOBRHOTNOST

Reš imam ful super kupčar časopisa. Da sem lahko stal na svojem placu osem ur in služil svoj vsakdanji kruh, mi je šel možakar prijazno po grelec za bojler. Dal sem mu denar, on pa s kolesom urno na pot. Prinese mi grelec in račun. Povabim ga na kozarček. Super je. Krasen človek!

Perica

PLASTI

Med ponujanjem Kraljev sem ugotovil, da so tisti, ki imajo najmanj, najbolj radodarni. Tisti, ki imajo največ, pa najbolj škrti. Dober primer tega se je zgodil ravno danes, ko sta mimo mene prišli dve osebi. Ena z novim Porschejem Panamero in druga z zarjavelim kolesom. Prva mi je rekla, da ne more podpirati brezdelnežev, čeprav je tudi ponujanje Kraljev delo. Druga pa mi je dala dva evra in se opravičila, da ne more dati več, ker ima nizko pokojnino. Skratka, ugotavljam, da tisti, ki imajo malo, bolj razumejo tiste, ki imajo manj ali nič. Tisti, ki imajo veliko, pa nas ne razumejo. To seveda ni vedno in pri vseh enako, obstajajo tudi izjeme, vendar je pogosto tako, kot sem napisal. Lep pozdrav vsem bralcem in bralkam.

Nesmrtni

MUC

Prav je, da si ljudje med seboj pomagamo, če je to v naši moči. Dejstvo, da smo si medsebojno pripravljeni priskočiti na pomoč, nas naredi boljše in nas loči od ostalih vrst. Tokrat sem bila jaz tista, ki je skušala pomagati gospe, ki je iskala malega zapuščenega tigrastega muca, čisto boječe je pristopila k meni in se pozanimala, če sem ga dotični dan morda opazila v okolici trgovine. Žal sem morala odkimati, saj pogrešanega muca nisem opazila. Povedala mi je, da je čisto majhen in nima lastnika, zato se ga je odločila vzeti pod svoje okrilje. Že nekaj dni ga je hranila, a ker je mucek zelo boječ, ga je raje pustila zunaj. Verjetno zato, da bi si počasi pridobila njegovo zaupanje, preden ga pred zimo sprejme v svoj dom. Še prej ga je želela peljati k veterinarju. Na dan, ko je bil muc naročen na pregled, o njem ni bilo ne duha ne sluha. Na listek mi je napisala svojo telefonsko številko in me prosila, naj jo obvestim, če ga slučajno zagledam. Cel popoldan sem se med ponujanjem izvodov KU obračala na vse strani in spraševala mimoidoče, če so ga slučajno zagledali. Žal se mali potepuh tisti dan ni prikazal. Srčno upam, da ga je gospa našla in da je brezdomček dobil topel dom in osebo, ki bo skrbela zanj.

Špela Blatnik

STAŽ

Na vogalu se srečata dva brezdomca, prodajalca časopisa KU. Prvi pravi: prodal sem samo tri izvode in imam 35 evrov, tu nekaj ne štima. Ne vem, kako je to mogoče? Drugi odvrne: hja, ti si pač prvak, legenda prodaje – Boris iz železniškega podhoda.

Benjamin MantaQi-Chi

Foto: Maja Mekina, KMCS

Mariborske stran:

Vid Kmetič

TINGL-TANGL

014
KRALJI
ULICE

Kar nekako nujno, celo zapovedano se nam zdi, da smo meseca decembra dobre volje in nasmejani. Navsezadnje smo mu dali tudi pridevnik *veseli*, in če je mesec vesel, je potemtakem že prav, da smo veseli tudi mi.

Zanimivo, decembra nas obiščejo kar trije dobri možje in vsak nam prinaša darila, še zanimivejše pa je, da vsi trije v tej naši, sicer pregovorno razdeljeni in skregani, deželi na sončni strani Alp sobivajo v slogi in prijateljstvu. Prav nič si ne očitajo, da bi kateri komu jemal pozornost publike, pa čeprav si trije bradati možje po svoji provenienci ne bi mogli biti bolj različni.

Še najbolj krščanskih korenin je tisti, ki nas obišče prvi – sveti Miklavž. Sicer se kot neke vrste antipod nekje v njegovi bližini mota tudi parkelj, ki služi predvsem za strašenje ne najbolj pridnih otrok, Miklavž pa je, po (sicer zelo nekoč) krščanski skromnosti, z darili dokaj skromen. V nastavljene čevlje ali nogavice otrokom povečini pušča sveže ali suho sadje ter kekse, čokolado ali bombone, in otroci so kar nekako zadovoljni s tem. Morda tudi zaradi tega, ker se zavedajo, da jih bo kmalu obiskal drugi bradati stric in njegova darila so najbolj razkošna – pa čeprav tudi njegovo ime nakazuje, da so njegove korenine (bile) vsaj malo krščanske.

Božiček je klasičen neoliberallec. Rahlo bahat, oblečen v rdeče, se pripelje v prav tako rdečem tovornjaku z lučkami in velikim reklamnim napisom, veliko je na televiziji in njegova darila so bogata ter nemalokrat tudi pregrešno draga, tako da morajo financerji teh daril kdaj pa kdaj najeti potrošniški kredit. Ko pride Božiček, se Miklavža nihče več niti ne spomni, njegove fige, pomaranče in linške oči so že zdavnaj izginile v prebavnih traktih, na njihovo mesto stopijo *ajfouni* in *plejstejšni*.

Seveda se potemtakem človek vpraša, kaj sploh še ostane dobremu staremu Dedku Mrazu, s sivo kučmo, belo brado, toplim kožuhom in zvrhanim košem. Kar nekako na čudež mej, da je ta prijazni stric, najbrž doma nekje izza Karpatov, obstal tudi dandanašnji, da nismo tudi njega zabrisali na smetišče zgodovine, češ da preveč diši po nekih prejšnjih časih, a Dedek Mraz se še zmeraj drži. V Mariboru se ponavadi z vzpenjačo spusti s Pohorja, potem pa sede na kočijo z vpreženima vrancema, ki ga dober teden dni vozita po mestnih in primestnih ulicah in trgih, ter prinaša veselje – tako otrokom kot, konec decembra že nekoliko utrujenim, odraslim. Pod marsikatero okrašeno smrečico se znajde tudi darilo od Dedka Mraza.

Kakopak je december tudi najdaljši mesec v letu, čeprav ni edini, ki ima 31 dni. Veseli december se namreč prične že nekje v začetku novembra, takoj po krompirjevih počitnicah trgovine preplavijo darila, ki jih pomagamo izbrati dobrim trem možem, nakupovalne centre navesijo z vso mogočo svetlobno in ostalo kičasto navlako, v njih je z vsakim dnevom večja gneča in za kakšno Celzijevu stopinjo ali pet pretoplo, ljudem se vedno bolj mudi, da bo tudi ta december popoln, tako kot ga zapovedujejo najnovejši trendi, Instagram guruji in ostali spletni influencerji, posledično se nervoza stopnjuje do vrelišča. Do takrat se iz letnega spanca s svojimi hiti prebudijo že tudi Mariah Carey, pa Wham!, Band Aid, Bing Crosby, Alfi Nipič in kaj je še tistih pesmi, ki odmevajo iz vsakega zvočnika in ki gredo večini na jetra – a jih kljub temu vrtijo povsod. Tudi na TV-programe se ne moremo več zanesti, da bodo vrteli le tiste »božične klasike«, kot so Kolo sreče ter vsi deli Sam doma in Umri pokončno; nak, na enem izmed programov kabelske televizije že od sredine oktobra

vrtijo zgolj in izključno filme s to tematiko. Zato morda ni čudno, da nekje sredi meseca večina že komaj čaka na 1. januar, s sarmom, dunajskimi filharmoniki in skoki v Garmisch-Partenkirchnu. Za veseli december se seveda nališpajo tudi trgi in ulice mest in včasih se zdi, da med seboj kar tekmujejo, katero bo bolj sladko, bolj razsvetljeno, bolj adventno. Kje bo lepše dišalo po medicini, cimetu in medenjaki, katero se bo s svojimi lučkami bolj bleščalo in na čigavih odrih bodo nastopile večje glasbene zvezde, kje bo bolj veselo in kje se bo bolj zapravljalo.

Najbrž vam je, glede na do sedaj napisano, večini že jasno, da nisem največji ljubitelj veselega decembra in res že nekje sredi novembra počasi postajam podoben Grinču. Kljub temu pa ne godrnjam (preveč), saj razumem, da večina ljudi to potrebuje, da gledajo lučke in okraske, se poveselijo in zapravijo kakšen evro ali dva (pre)več, da nekoliko pozabijo na svet, ki je, roko na srce, iz dneva v dan povprečnemu človeku manj prijazen.

Kot Mariborčan seveda v svojem mestu marsikaj kaj *pošimfam*. To je eden izmed obveznih plesov mariborske folklore in ni nič drugega kot izraz ljubezni do svojega mesta – najbližji izraz za mariborsko *šimfanje* bi bil morda »konstruktivna kritika«, čeprav ne čisto. Kakor koli, tokrat bom najprej pohvalil ter potem *pošimfal*, in sicer praznično okrasitev mesta. Priznati moram(o), da se je v zadnjih desetih, dvanajstih letih ta znatno izboljšala. Mariborčani se še dobro spomnimo poševnega stožca, rekli smo mu raketa, ki je na Glavnem trgu služil namesto novoletno okrašene smreke. Ob Kužnem znamenju ga je izjemno dopolnjeval velik kovinski kiosk v obliki krofa, nedaleč stran pa stojnica s suho robo, večkrat prekrita s plastično cerado. Kljub temu vidnemu napredku pa si ne morem kaj, da ne bi opazil, da postaja *čarobni Maribor* vedno bolj podoben tistemu iz reklame *Zauberpommies*, ki jo je nekaj let nazaj pri nas snemala ena (najbolj) znanih verig s hitro prehrano. Zadnja tri leta tako pred rotovžem stoji veliko panoramsko kolo, letos se mu je pridružil še vrtljak.

December pa ni zgolj vesel, za vedno več ljudi je žal to najbolj depresiven mesec v letu. V mesecu, ko se cedita (navidezna) mleko in med, ko vsi dvigajo čaše in nazdravljajo novemu letu, si kupujejo darila in slavijo, tisti, ki živijo na robu družbe in pod pragom človeka dostojnega življenja, ta svoj rob občutijo še bolj. K sreči se v tem mesecu nekoliko bolj odprejo tudi srca in denarnice za humanitarne organizacije in akcije, ki jih je veliko več kot čez leto – čeprav revščina ne pozna praznikov in mesecev. Morda ima marsikdo ob vsem veselju, ki si ga in ker si ga lahko decembra privošči, vendarle tudi čisto malo (slabe) vesti, je pa večkrat tako, da najbolj darujejo tisti, ki tudi sami nimajo veliko. Na mariborskih ulicah boste cel veseli december srečevali Reneja – to je ta isti Rene, ki ima v Kraljih kolumno poleg moje. Opravljen v Božičkovo kapo in navešen z utripajočimi lučkami si je od mene za ta čas prislužil vzdevek Tinkl-Tangl, na svojem hrbtu pa namesto koša z darili nosi kuhano vino. Tega za prostovoljni prispevek toči mimoidočim in zbira za društvo UP-ornik, eno izmed mnogih humanitarnih organizacij, ki se trudijo za ljudi, in mnogi prav zavoljo njih sestavijo mesec z mesecem. Kar privoščite si kozarček, vaš prispevek bo do zadnjega centa zagotovo prišel tja, kjer ga potrebujejo. In če vam vino ne tekne, vam bo Tinkl-Tangl postregel s čajem, če tudi tega ne marate in boste želeli samo prispevati, pa boste dobili bombonček. Na zdravje in srečnega pa zdravega!

Foto: osebni arhiv

Renato Volker – Rene PREŠERNOSTI

Nerad si lastim tuje zasluge, se kitim s tujim perjem ali se delam, da nisem posvojil, ponotranjil ali enostavno skopiral tuje misli, ideje. Prijatelj Lovro mi je podtaknil besedo prešernost. In sem jo hvaležno sprejel. Besede so pač last nas vseh. Na stand-upu rečem, da imam rad starejše moške, moje letnike, ne pa otrok, saj nisem župnik. Celo tako daleč sem šel, da sem kot bivši učitelj razrednega pouka, kjer otroke najprej opismenimo, dojel, da mularijo, ki mi vsake toliko teži na aplikacijah za zmenke, lahko odslovim z enim samim stavkom, ki je sestavljen samo iz vseh samoglasnikov in soglasnika D. A, E, I, O, U in D torej. »DEDI DUDO DA?« Jim ni preveč smešno. Meni pa misel nariše prešeren nasmeh na goflo in se zapodim za kakim kosmatincem, po možnosti njihovim fotrom. Iz tistih petindvajsetih črk se lahko pišejo celi romani. Ali pesmi. Včasih pa so dovolj tri črke in je heca konec.

Nedelja, prvi december je spominski dan na tako imenovano kugo osemdesetih, ki je zaznamovala cele generacije, vse do danes. Virus HIV. Lučke na koncu tunela še ni videti, čeprav se finance stekajo v raziskovanje že skoraj pol stoletja. Rad se pošalim, da če kdo želi živeti sto let, mora postati HIV-pozitiven pri sedemdesetih, ker lahko menda s tem živiš še trideset let. Za razliko od osemdesetih let, ko so s tremi črkami, s tako imenovanim zdravilom AZT, pobili cele generacije mladeničev, so danes na voljo doživljenjske farmacevtske terapije, ki baje niti niso tako strupene, da se z njimi ne bi dalo živeti do konca. V večni spomin in opomin naj nam sveti prva adventna svečka.

Tretji december je absolutni jezikovni zmagovalac v črkanju, ker se je na ta dan, leta 1800, rodil kao največji slovenski pesnik France Prešeren. Čeprav, če mene kdo kaj vpraša, ga Boris A. Novak nese. Kot zanimivost naj navržem, da je tega dne rojen tudi Ozzy Osbourne. Ne sicer istega leta, čeprav počasi deluje tako. Tretji december med drugim označuje tudi mednarodni dan invalidov. Sem kamot štejemo Francovo domnevno inkontinenco in posledično fige, ki jih je baje kot lipicanec po Tromostovju stresal iz hlačnice.

In smo že pri Miklavžu, ki je celo jesen pekel kekse, da jih bo zdaj, v prešernem decembru, podaril pridnim otrokom. Vsaj tako je zgledalo s Starega mostu v oktobru in novembru, če si se ozrl proti Koroški. Druga svečka bo zagorela osmega. Decembra sem osebno zaznamoval Maribor z dobrodelnostjo. Za dober namen po mestu ponujam kuhano vino in izkupiček namenim društvu UP-ornik, ki skrbi za ljudi v stiski. Lani smo imeli celo stojnico, kar pa našega vrlega župana ni razveselilo. Se je pridušal, da mu delam konkurenco. Morda pa UP-orniku zato lahko namenim več denarja kot občina sama.

Trinajstega goduje sveta Lucija. V skandinavski tradiciji prinašalka luči. Za razliko od moje vnukinje Lucije, ki se je zataknila pri štajerskem novem letu, martinovem. Spomladi smo imeli v centru festival čilija in čokolade, na katerem smo degustirali tudi penino. In sem vprašal hčerko, če je to Lucijina prva penina, ko je mali klun namočila v kozarec z mehurčki.

»Kako prva, saj pa bo maja dve leti stara.« Seveda, vmes je že bilo eno silvestrovo. Take so, Štajerke. Gajstne.

Tretja svečka adventa se zapali petnajstega. Takrat se eni tudi razveselijo plače. Božičnice so vedno bolj redke. Ampak druga polovica meseca se ne ozira na to. Udri brigu na veselje in

AgeOfCris

hajd v šoping. Darile pa to. Ja, stresno je to obdobje, dnevi do božiča, ko poskušajo premnogi starši otrokom iz malodane nič, pričarati praznično vzdušje in jih obdariti, razveseliti in potolažiti.

Četrta adventna svečka bo letos zagorela v nedeljo, dvaindvajsetega decembra. Po tem bo večina ljudi v ponedeljek in torek vzela dopust in se doma deset dni nažirala, kot da so jih izpustili iz Gaze.

Na predvečer svetega večera se bodo pod smrečko nagomilala darila, računi za elektriko in plin in seveda novi bojlerji, ki pa po novem niso več problematični. Sad ga ima, sad ga nema. Filmski prizori odpiranja daril se bodo iztekli v dan samostojnosti in enotnosti, ki je sam po sebi vedno bližji simboliki velike noči in prvega aprila. Nismo ne samostojni, še manj enotni. Razen seveda v dejstvu, da nas družita balkanska kuhinja in njena kraljica sarma.

Zadnji vikend v letu bo verjetno spet eno samo dirkanje po štacunah in iskanje parkirnih prostorov pred bolnišnicami. Črpanje in krpanje.

Glede na to, da se začenjam ukvarjati s spletno prodajo, bom letos nakupoval v svoji lastni trgovini. Na stara leta se grem mladega podjetnika. Brez nič ni nič.

Letos bom po dolgih letih silvestroval z nekom, ki mi pomeni več, kot sem si mislil, da bom na jesen življenja lahko čutil. Ja, pri šestdeset plus sem se sprostil do te mere, da sem začutil svoje bistvo, in ni se čuditi, da me je zato začutil nekdo, ki ga zdaj čutim tudi jaz. Tako in drugače. Darilo nad darili. Me je kolegica vprašala: »Kdo je pri vama ata in kdo mama?« Pa sem ji diplomatsko razložil, da jaz dam cunje prat, on jih obesi. Jaz kuham, on pomije posodo. Sesava pa oba. Baba radovedna. Tudi vam želim, da bi se poleg vseh materialnih dobrin in daril zavili v kak lep celofan nežnih odnosov in kot dete v naročju jaslic zaupanja stopili v novo leto. Mašna gor al dol.

Srečnega, zdravega in prešernosti, z eno mojo otroško ...

»Dedek Mraz je tak kot jaz.

Ti si kot Božiček.

Kar se pa Miklavža tiče ...

Vsak od nas je kdaj hudiček ...«

Foto: Nada Žgank

Mariborska scena:

Goran Šrok – Gogi, 59 let

DOTAKNI SE OBLAKOV

Upam, da ste kljub vremenskim neprilikam razpoloženi za novo zgodnico ... Vsak odrasel človek mora svoje življenje živeti popolnoma sam, po svojih najboljših zmogljivostih. Jaz ga kljub temu, da sem ostal brez obeh nog, živim na polno. Ne jamram, vedno sem nasmejan in dobre volje. Po moji velelogiki se pač ne smem kaj preveč sekirat, da sem brez obeh nog. Zaradi kajenja sem v nevarnosti, da mi odrežejo še kakšno roko, a kaj bi se sekiral. Ne, sekiral sem se vse življenje, ker sem si ga zjebal tak, kot znam zjebat le jaz.

Revež je lahko vsak človek, zgodi se prekleto hitro. Ostanesh brez službe, začneš pit ali se drogirat. Saj je vseeno, važno je le to, da preživiš bedo, v katero si se tak in tak spravil popolnoma sam. Zakaj sem to počel? Zakaj sem dvaindvajset let živel življenje lopova, ženskarja, zvodnika, kockarja? Preprosto zato, ker mi je bilo takšno življenje pisano na kožo že pri rojstvu. Danes vem, da sem postal človek, kakršen sem vedno hotel biti. Trezen se zbujam in trezen hodim spat. To je moje glavno vodilo vsak božji dan. Kljub izgubi obeh nog sem ostal trden kot skala in ponosen sam nase, saj sem v zadnjih letih preživel marsikaj hudega, vendar se nisem zlomil in se ne mislim zlomiti nikoli, in še takrat ne. Del svojega življenja sem bil pač zadnja struna na kitari, vendar sem stisnil zobe in vklopil sam sebe in svojo voljo. Uspeh je tu. Danes, po sedmih letih treznosti, sem lahko prav ponosen nase. Imam vse. Imam prijatelje, imam ljudi, ki me imajo radi, in vsekakor

sem srečen. Ponujam časopis in zaslužek pridno zapravljam za koristne stvari. Ponujanje časopisa me izredno veseli, saj zelo rad komuniciram z ljudmi. Vedno sem bil družaben človek, pa še izvem, kaj se dogaja v mojem prelepem Mariboru. Poznam veliko ljudi. Ti me spoštujejo ne glede na mojo preteklost. Nekateri me celo občudujejo. Imam kar nekaj občudovalk in občudovalcev. Čudijo se moji energiji in moji dobri volji, saj sem vedno in povsod izredno šaljivo razpoložen. Ko nisem, sem raje doma, saj slabe volje ne nameravam trositi naokoli. Pridejo pač slabi dnevi in takrat sem raje popolnoma sam. Zaprem se v stanovanje, izklopim telefon ter se kregam sam s seboj. Včasih me prime, da bi zopet začel pit, vendar me želja tudi hitro mine, ko pogledam oba krna in se zgrozim, ker vem, da sem si za izgubo obeh nog kriv popolnoma sam. Eno je vzel alkič, drugo cigaret. Jebat ga, življenje teče dalje in jaz z njim. Žalosti pa me dejstvo, da je del sveta v vojni, ki se lahko razširi, posledice bi bile katastrofalne. Nismo se menda rodili zato, da se dobesedno pokoljemo med sabo. Ali ni že dovolj, da nas vsake toliko cajta narava pošteno kaznuje? Zakaj se sploh sovražimo, če pa bi lahko v mirnem sožitju prav vsi lepo živeli?

Pa naj bode dovolj za današnji prečudovit dan. Dragi moji sovaščani, drage moje sovaščanke, držite se reka: Ako človeku ne moreš pomagat, mu ne odmagaj. Ne želimo drug drugemu hudega, saj smo v končni fazi vsi ljudje, ki smo enaki tudi pred bogom. Bajči, čavči in seveda obvezni arrivederci.

016
KRALJI
ULICE

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Jaka Prijatelj

Lucija Beguš

Foto: osebni arhiv

DRUGAČEN DEŽNIK

Nekega deževnega zimskega dne, ko sem se vračala s *popotkovanja* po našem lepem glavnem mestu domov, sem se v čakanju na vlak v podhodu železniške postaje zazrla v par praznih miz in stolov, posejanih v temoto in tihoto podhoda. Bil je še čas do prihoda vlaka in čas, da se premražena pogrejem ob toplem čaju, kamor so vabile prazne stolice in par miz. Snela sem si tople rokavice in jih odložila na mizo. Na mizo sem položila tudi svoj dežnik.

Bolščala sem v nenavadna imena čajev, napisana v nekakšni kitajski izgovorjavi, lepo in zanimivo prevedena v naš bogati jezik. Bilo je težko med tremi čaji izbrati najlepšo besedo tako v kitajskem kot v slovenskem jeziku. Bilo je tudi mraz, zato sem pohitela. Izbrala sem in veselo odšla do pulta, kjer sem naročila čaj. Prijazni natakar me je vseeno vprašal: »Kaj vam čaj pogrejem?« Brez dvoma sem mu vrnila pritrdilni odgovor. Vzela sem svoj pogreti čaj ter sedla na svoj stol ob prazne mize in stole ter odložila čaj k svojim rokavicam in dežniku. Iz torbe sem potegnila škatlico s cigareti in svoj pepelnik ter z največjim veseljem uživala svoj cigaretni *brejk*. Pogled se mi ustavil na besedi Ulca. V izlozbi sem zagledala neke likovne izdelke. Srknila sem svoj čaj in se s prižgano cigareto odpravila na drugo stran, kjer sem si ogledala razstavo. Bila sem zadovoljna in po srku toplega čaja zanimivega imena me je dosti manj zeblo. Sedla sem na svoj stol in s pogledom skrbno pogledala na svoj dežnik in rokavice, saj so mi predstavljali bogastvo na mrzel in deževen dan.

Potem pa se v mirni temoti zavetja podhoda naenkrat pojavi urejena ljubljanska gospa s klobukom. Nenavadno, a v pogledu na urejenost in bogastvo, ki ga je potrošila za svoj lepi izgled, me nevzdržno sili, da spustim svoj pogled nižje in se zagledam v svoj dežnik, okrašen s srebrnimi gumbi, na vsakem je tudi nekakšen grb. Kakšno bogastvo, si rečem, in kako je lep. V svojem čakalno-ogrevalnem *sedu* se spomnim na vlak. Pogledam uro in se zdrznem. V naglici srknem preostanek čaja, pospravim svoj pepelnik, pograbim rokavice in v nemem diru, kjer igrata *Ulca* in fina ljubljanska gospa, brez razloga nagajivo pomislim, da bi zrecitala še malo Prešerna, in to prav na glas. A se v hitrostnem

Nini Kvaratskhelia

opazu raje v tišini srečam z besedo in si tako na tiho povem: od nekdaj lepe so Ljubljanke slovele, al lepše od Urške bilo ni nobene, in v nasmehu zdirjam po stopnicah na peron.

Na peronu se usedem v oddih in odložim rokavice na leseno klop. Še en cigaretni *brejk*, zdaj ko sem pred vlakom, ki že čaka za domov. Mirno in v dimni splet. A, hudir! V svoji pesniški vragoliji se zavem. Pozabila sem dežnik! Bogastvo! Živčno vdahnem! Dežnik ali vlak? Dežnik ali vlak, si ponavljam in gledam čas. Zmaga vlak. Vstopim. Sedem v kupe. A, hudir! V svoji popotniški vragoliji se spet zavem. Pozabila sem tudi rokavice. Brez pomisleka v letu iz kupeja *zdirjaje* v pogledu z vlaka jih zazrem. *Pogledaje* po peronu vidim nekega gospoda ter mu kričim: »Rokavice, rokavice!« Gospod se ne zmede. Reče le: »Questo?« In pokaže na leseno klop. »Si, signore. I guanti, I guanti!« odgovorim. Prijazni gospod mi ji poda v vlak. »Grazie, signore, grazie« še prijazno odvrnem in grem.

NA KRALJIH

Moram priznati, da trenutno nikakor nisem zadovoljen s svojim videzom. Ta nesrečna prekomerna telesna teža se je začela nekako pred letom in pol – začuda prav takrat, ko sem nehal popivati vsak dan.

Najprej sem s 75–80 kilogramov prišel na dobrih 95, in tako je ostalo nekaj časa. Vmes sem zaradi psihiatričnih težav začel jemati Asentro (antidepresiv) in Zyprexo (antipsihotik). Potem se je zgodilo, da sem dosegel 100 kilogramov, in to mi je bilo že kar alarmantno. Pa sem si mislil, da je to zaradi sladkorja, tortic in negibanja. Čeprav moram omeniti, da veliko prehodim, vsak dan vsaj deset kilometrov, a sem vseeno dosegel 108 kilogramov, kolikor trenutno tehtam.

Da bi se zadeva izboljšala, sem samoiniciativno prenehal jemati tako Asentro kot Zyprexo, kar je bil velik korak zame.

Psihiatrinja sicer ni bila tako zadovoljna, oni bi mi predpisali 5–6 tablet, jaz jih hočem pa jemati čim manj, saj je splošno znano, da se ljudje med jemanjem teh tablet zelo zredijo (+30 kilogramov).

Prejšnji teden sem prenehal uporabljati sladkor v kavi (na Kraljih ulice jih veliko popijem) in v drugih jedeh. Prav tako sem se začel izogibati »tisti« tortici, ki jo si jo vzamem zase, saj je prevzem tortic in sendvičev v Slaščičarni Zvezda za Kralje moja zadolžitev.

In sem z upanjem zrl v prihodnost, se vsake toliko stehtal, pa nič. Še vedno imam ogromen trebuh.

Sadiq

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

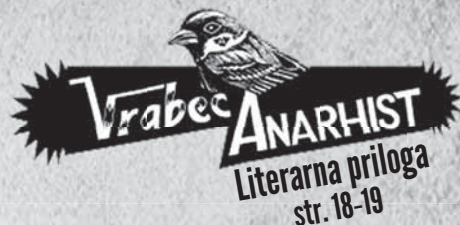

Foto: osebni arhiv

Jakob J. Kenda **CHRISTIAN**

Uspeh končno vzpostavljene krožne Transverzale mi je povzročil sladke skrbi: grozil je, da me zasuje. Toliko pohodnikov je pač želelo kak podatek, pomoč, podporo, javili so se mi s predlogom za izboljšavo trase ali popravkom napake v Vodniku po Transverzali, poiskali stik z mano zgolj iz radovednosti ali v zvezi s poročilom o prehojeni poti. Jasno, ne glede na obilico dela sem si vedno vzel čas za vsakega izmed njih. Še toliko bolj, ker ni Transverzala vzbudila le zanimanja domačih pohodnikov, temveč še številnejših iz drugih evropskih dežel. Prek projekta slovenske »velike ture« so se mi nepričakovano na široko odprla vrata v svet evropskih transverzalcev.

Osupljiv in navdušujoč svet, nekateri izmed njih so imeli res neverjetne izkušnje. Kaj vse iz obsežne mreže, kakršne ne premore nobena druga celina, so ti ljudje že prehodili. Koliko vpogledov v dežele, ki so jih naše poti prečile, smo si lahko izmenjali. Kot na primer s štiridesetletnim vodjem proizvodnje v eni od čeških tovarn, ki ga je iz Rusije pred skoraj dvema desetletjema zvabilo – poleg evropskih vrednot in drugih kakovosti Pražanke, ki je študirala v Moskvi – tudi navdušenje nad pohodniško infrastrukturo v deželah zahodneje od njegove nekdanje domovine. Ali s tridesetletnico francosko-nemških korenin, ki je rada z lisičje prihuljenim nasmeškom poudarila, da dela v švicarskem Cernu, največjem svetovnem središču za raziskavo fizike delcev, »samo v podporni službi« in je pravkar doktorirala iz teorije kvantnega polja le zato, ker se ji »področje fizike niča zdi tako osupljivo, tako lepo je kakor Alpe in neverjetno jim je podobno«. Ali z baskovskim *bertsolarier*em, priznanim mojstrom *bertsolaritze*, formalno zahtevne pesniške improvizacije, ki predstavlja enega stebrov identitete njegovega prastarega ljudstva, sicer pa izurjenim sezonskim delavcem, ki ga radi dobro plačajo za lupljenje skorje hrasta plutovca v obširnih nasadih na jugu sosednje dežele, Portugalske; on najde toliko navdiha tako na portugalskih milih gričih kot v domači krajini, tako globoko razbrazdani, da ga je pri nas nanjo najbolj spominjalo Idrijsko hribovje. In kaj vse je imela povedati skrbnica jordanke nacionalke, katere mama se je navdušila nad pohodništvom, ko je kuhala angleškim pobudnikom te poti vzdolž kamnite hrbtenice njene domovine. Med drugim je njena potomka rada zagovarjala tezo, da je Jordanija »del Evrope že od rimskih časov, vsaj v razširjenem smislu. In bolj zahodne dežele našega skupnega prostora ne boste mogle brez nas, nujni smo za vašo prihodnost!«

A celo med tako zanimivimi gosti Transverzale je Christian izstopal. Dolgo sem se sicer spraševal, zakaj pravzaprav. Seveda je bil že izkušen pohodnik. Za sabo je imel recimo njihovo nacionalko *Norge på langs*, Norveško po dolgem, ki nima določene trase. Od najbolj severne do najbolj južne točke dežele moraš priti, kot veš in znaš, po poljubnem izboru obstoječih poti najrazličnejših vrst, in med njimi je nujno vsaj nekaj brezpotja. Z njim vred je

krzzzz

imela Christianova različica več kot 2700 kilometrov in blizu 90 kilometrov skupnega vzpona. Po svoji dolžini, po zahtevnosti grobega severnjaškega terena in orientacije po njem je bila torej zavirljiv dosežek. Toda sploh starejši gostje Transverzale so imeli za pasom precej več prehojenih poti; norveški osemindvajsetletnik je bil tokrat prvič dlje časa na tujem.

Še manj pomembno je bilo samo po sebi, da je skandinavsko postaven: Lučka in Mateja sta za vrhunce njegovega videza ocenili »zamolklo žareče oči«, »skoraj robato izklesane obrazne poteze«, bojda bi bil prav lahko kak »mlajši nečak Madsa Mikkelssena«. A vseeno je bilo zanimivo opazovati druge ženske poglede, manj naphane z ironično nejevero nad takšnim »utelešenjem nordijske moške lepote«. Ne le zato, ker so že ob najinem prvem srečanju, ko sva se pred njegovim obhodom Transverzale dobila v eni od ljubljanskih kavarn, ti pogledi tako pogosto uhajali od svojih miz k najini. Christian tako takrat kot kdaj kasneje ni dal najmanjšega znamenja, da jih je opazil, to je o njem povedalo veliko več. Vsekakor je vzbudil moje zanimanje, ker je takšna uganka. Saj ne, da ni odgovoril, ko sem ga kaj povprašal o njem, tudi brez spodbude je kdaj govoril o sebi. Toda sčasoma sem se zavedel, da v resnici v času njegovega obiska Slovenije nismo o mladem Norvežanu izvedeli tako rekoč ničesar. Vse skupaj bi lahko bolj ali manj povzel takole: njegova starša nista bila po izobrazbi in poklicu nič posebnega, ampak dobra človeka, imel je mlajšo sestro. Odraščal je blizu manjšega kraja ob morju, ne ravno čisto na samem, toda prav blizu kakšnega večjega mesta prav tako ne. In po študiju politologije in umetnostne zgodovine v Oslu je tam ostal, saj se je zaposlil na zunanjem ministrstvu in zdaj si prizadeva za službo v diplomaciji. Poleg čisto pohodniških reči se je pravzaprav še najbolj razgovoril glede svojih poklicnih načrtov za prihodnost. Nadrejeni, da so ga zelo spodbujali, naj se pred kandidaturo za diplomatsko službo krepko razgleda po svetu, za začetek po Evropi. Celo zbadali so ga menda, češ da je krasen fant, a se mora otresti svoje provincialne zapetosti, izboljšati svoje komunikacijske sposobnosti.

Če ti to rečejo Norvežani, med vsemi že tako zadržanimi severnjaškimi narodi še posebej sloveči po svoji čustveni in vedenjski zapeki, ni kar tako. V času korone je recimo po družabnih omrežjih krožil posnetek norveškega para srednjih let, ki zmajuje z glavo nad pravilom, da moramo biti v javnosti ves čas oddaljeni od drugih dva metra.

»O, da bi se kmalu vrnilo dobri stari časi,« si je želel on.

»Ja, normalno je vendar, da imaš do drugih vsaj štiri metre razdalje,« mu je pritrdila ona. In ko je tisti, ki ju je snemal, ob tem prasn timer v smeh, sta se začudeno zastrmela proti kameri. »Ne, ne,« je rekel on, »resno, to ni šala. Samo dva metra? Grozno.«

Christian je imel čisto na začetku najinega poznanstva s komunikacijo in človeško bližino dejansko nekaj težav. Kasneje je sicer pravil, da je do takrat na vsem tem že dosti naredil in je ob najinem prvem srečanju v tisti kavarni pač malo zdrsnil; prvič je bil pač zares tujec v tuji deželi. Ko sva si segla v roko, je vsekakor kar obstal. Se malo prestopil, zamežikal. In nazadnje z nerodno možatostjo izjavil:

»Tako torej stojiva tu.«

Lep čas je potem trajalo, preden mi ga je uspelo malo odtajati. Toda tudi ko se je med pogovorom o pohodniških rečeh končno malo sprostil, sem opazil, da se k njemu ne smem preveč nagniti niti v navdušenju nad kakšno svojo pripovedjo; takoj se je umaknil, njegov skandinavski osebni mehurček je bil sploh na začetku najinega poznanstva hudo občutljiv. In ob kakšnem večjem izzivu se je zaprl še dosti kasneje. Sploh ko je sredi kroga Transverzale prišel nazaj v Ljubljano po nove čevlje in sem ga čisto pretresel, ker sem ga povabil k nam domov na večerjo. Takrat pač še nisem vedel, v kakšne škripce bi s tem spravil večino Norvežanov. Družinski krog je zanje tisto najbolj zasebno, svetišče, večerja pa najsvetejši ritual, med katerim si člani te kongregacije delijo svojo bližino.

Christian se je torej počutil stisnjen v kot: domneval je, da bi z zavrnitvijo takšnega vabila »južnjaka«, torej mene, silno užalil. A sprejeti ga je bilo groza. Nič čudnega, da je nazadnje vendar prišel, a se je obnašal kot še posebej okamnel fosil. Tako ga je zavrlo, da se je Aljaž po nekaj minutah njegovega obiska sklonil k meni in zaskrbljeno vprašal: »A Christian je avtist?«

Seveda nisem mogel kaj, da se ne bi zasmejal, in seveda je naš gost vprašanje slišal in ga razumel. Toda predvsem se je ob njem nenadoma sprostil.

»Če sem avtist?« se je zasukal k Aljažu tako gibko in prijazno, da se je poba zdrznil. »Mogoče tudi malo. Ampak predvsem sem Norvežan, mi smo bolj zadržani. In mogoče s tem pretiravam, ko smo prvič na obisku pri kakšni res krasni družini in smo nekoliko živčni.«

Te idealne mešanice odkritosrčnosti in udvorljivosti se mu je potem uspelo držati vse do konca večera, ob občasno opaznem trudu je bil res povsem spremenjen. In spomnil sem se, kako me je enkrat že podobno pozitivno presenetil. Bilo je na začetku njegovega pohoda po Transverzali, ko me je skrbelo, ali bo znal od ljudi ob poti izprositi dovoljenje za tabor. Ne samo zaradi njegovih skandinavskih zadreg. S tem ni imel nikakršnih izkušenj, saj je pri njih dejansko dovoljeno taboriti kjer koli, če le ne gre za tako ali drugače ograjeno zemljišče.

A brez težav je razumel mojo razlago značilno slovenskega rituala, ki mu moraš slediti, da si smeš postaviti šotor, ta naš obred je povsem vzel za svojega. Ko sva se na Idrijskem zvečer dobila pred neko samotno kmetijo, je takoj prepoznal njenega gospodarja, čeprav je bil komaj kaj starejši od njega in je šele pred kratkim prevzel posest. Brezhibno je tudi obvladal nujno peščico slovenskih besed od bogdaj do hvala in se znal vse drugo zmeniti z mešanico preproste angleščine in priljudnih kretenj. Nazadnje bi ga na tisti kmetiji skoraj posvojili, navkljub naši zgodovinsko

pogojeni sumničavosti do vseh, ki si hočejo na tvojem zemljišču postaviti tabor, in seveda še posebej do mladih moških.

Gotovo mi je bil Christian blizu zato, ker sva se poklopila v svojem videnju pohodništva in sva imela v zvezi z njim vsaj v grobem zelo podobne načrte. Tako kot se je on prek njega odločil raziskati Evropo zaradi zelene službe, sem jaz v razprtih vratih v svet njenega pohodništva videl priložnost za nov in zelo zanimiv potopisni projekt. Ne le zaradi vse večjih pretresov na domačem kontinentu, od brexita do ruskega napada na Ukrajino, in spreminjajočih se razmerij med domačo celino in drugimi. Tudi zato, ker se mi dostikrat dozdeva, da o Evropi vem kar nekaj, a mi je sploh zaradi njene raznolikosti v resnici v marsičem popolna neznanka. In vpogled v neznane plasti raznoterih koncev naše širše domovine bi gotovo osvetlil marsikaj o naši ožji, sem si rekel. Ob vsem tem sva se strinjala, da je naš kontinent čisto preveč geografsko in duhovno razgiban, da bi ga lahko človek zaobjel z eno transversalo. Povezava več takšnih dolgih poti pa se zdi celo nevarna; smiselno so omejene tako navzdol z dvema mesecema kot navzgor z dvanajstimi. Ali kot je rekel Christian: »Neprekinjen pohod, ki bi obredel dovolj bistvenih členov Evrope, da bi ti dal temeljit vpogled vanjo, bi bil *too much of a good thing*.« Bil bi torej preveč dobrega. In umik pod spodnjo mejo pravega transversalstva nama je obema čisto ustrezal. Vsak zaradi svojih obveznosti zanj niti nisva imela časa. On se je za začetek svojega projekta odločil za našo Transverzalo tudi zato, ker je ena krajših in je tako vendarle prehodil vsaj eno tujih. Sicer pa je imel, tako kot jaz, v mislih niz skromnejših odprav, dolgih od tedna do največ meseca. A po čim bolj reprezentativnih poteh za posamezne predele Evrope.

Vsekakor se nama je zaradi tako podobnih načrtov in načel zdelo smiselno, da bi združila moči in bi ta evropski pohodniški projekt postal najin skupni. Tako sem kakor kak ptič fičfirič preprosto vrgel prek rame, da pravzaprav ne vem kaj dosti o Christianu in mi niti ni povsem jasno, kaj na njem me je tako zelo pritegnilo. Konec koncev, sem si rekel, sem že kdaj hodil po bolj tuji deželi v spremstvu takole simpatičnih ljudi, ki mi jih je dodelilo še večje naključje. Tudi takrat je bilo nekaj vzajemne naklonjenosti dovolj, da se je vse krasno izšlo ... In morda se nama na kateri od poti tega evropskega projekta pridruži še kakšen Američan? Christian se je s tem takoj strinjal; nekaj zunanje perspektive na Evropo je gotovo dobrodošle, je menil, in Amerika bi bila lahko zanj izvrstna naslednja stopnica v svet onstran Evrope. In še bolj se je razveselil predloga, da bi nama na poteh delal družbo kakšen od drugih pohodnikov, ki sem jih spoznal prek Transverzale.

»Misliš, da bi lahko na kateri od poti ob sebi imela kakšnega 'domorodca'?« je pomislil. »Pri vas me je eden teh tako razvajal in toliko sem se naučil od njega.«

Najin načrt je s tem sicer postal bolj zapleten, saj je isto časovno okno za daljšo turo težko najti že dvema iz različnih dežel, kaj šele trem. A september je šel že h koncu, celo zimo časa je bilo na voljo za dogovor o tem, katere poti konkretno naj bi prehodili, in za vse mogoče druge potrebne priprave nanje. Tako smo se s Christianom spet videli šele naslednje leto, tik pred koncem dolgega kroga družinskih počitnic: skozi Kopenhagen in Stockholm, živih velemest, a toliko bolj polnih velike zgodovine in nekdanje slave, smo se z Matejo in Lučko in Aljažem vozili vse do skrajnega severa Evrope in potem nazaj ob neskončni obali Atlantika proti Oslu, gotovo najbolj sodobnemu od vseh glavnih mest skandinavskih držav. Na Christianovo pobudo smo se dobili le nekaj sto kilometrov pred Oslom, v Åndalsnesu, blizu katerega je odrasčal.

»Če boste prvič in takole na en mah zajeli Skandinavijo, se tam morate ustaviti,« nam je svetoval. »In potem bi vas morda lahko pospremil do Osla, ki ga imam zdaj za svoj dom?«

MONETA

Glavni junak biblijske nove zaveze je dejal: »Pojdi, prodaj vse, kar imaš, in daj revežem in imel boš zaklad v nebesih; potem pridi in hodi za menoj« (Mt 19,21). »Veter veje, koder hoče, njegov glas slišiš, pa ne veš, od kod prihaja in kam gre. Tako je z vsakim, ki ima v betici vsaj kanček dobre ideje« (skoraj Jn 3,8). Ptice letijo, lilije cvetijo, dejte se radi imet, namesto da se pobijate med seboj.

Nikoli ni bil zaposlen, brez ustrezne šolske izobrazbe je solil pamet učenjakom in nikoli ni nobeden imel nič proti njemu. Ko pa je enega dne v templju menjalcem denarja iztresel kovance in jim prevrnil mize, da so vsi lahko videli, kako blefirajo (Jn 2,15), so pa takoj nekaj našli, da so ga lahko poslali pred sodišče. Če drugega ne, morda šopek prepovedanih zelišč, o čemer Biblija ne poroča. Nakar se je izkazalo, da mu je bil osel najboljši prijatelj in učenec. Zadnja dva človeka okrog njega pa še tik pred smrtjo izvajata politiko in se delita na levo in desno, ta bele pa ta rdeče, verne in neverne. *In Good wee trast!*

Današnji svet je sprevržen v narobe svet. Vse človeške dejavnosti, vse, kar poznamo in delamo, je tako globoko pod vplivom negativizma, da tega sploh več ne opazimo. V naravi človeka so mir, dobrotu in ljubezen, danes pa nas z vseh strani obdajajo samoljubje, domišljavost, ošabnost, nevhvaležnost, nezvestoba, hlastanje za užitki, prevzetnost, nesposobnost za dogovor, pomanjkanje ljubezni do dobrega, šole, ki venomer učijo, v njih pa ni spoznanja resnice, kovanje bogastva na tuj račun, denar in ljubezen do denarja.

Vsaka družbena ureditev, vsaka država v šolski zgodovini, najsi bo teokracija, kraljevina, imperij, diktatura, kapitalistična, fašistična ali nacionalsocialistična demokracija, vsaka je monetokracija. Vsi vladajo z močjo denarja. Če si besedo denar predstavljamo kot *golden arr* (zlata vrednost), je pravi denar zlato, srebro, baker, drugo so ponaredki, še posebej kadar niso kovine, so zgolj zastavna potrdila – monete. *The yellow brick road* vodi v Oz, veriga bančnega sistema pa je načlenjena do t. i. centralnih bank, te pa so v privatni lasti menjalcev denarja, ki so prodajali tempeljske kovance že v biblijskih časih.

V svetu, v katerem živimo, si brez monete ne moremo privoščiti ničesar. Ne dostojnega življenjskega prostora, ne hrane, ne obleke, kaj šele otrok, šolskih potrebščin ali mirne starosti. Tudi če je nekaj na videz brezplačno, je nekje plačano. Ne vemo pa, ali je plačal dobrotnik ali pa otroci, ki so kot sužnji zaprti v delavnici daleč in skrbno skriti pred našimi očmi. Vse

Rade Nikolić

je plačljivo, sicer pa prepovedano. Tudi kruh! Medtem ko si peščica »njih« lasti cel svet. Le o čem razmišljajo tisti, ki ne le da imajo vsega preveč, ampak imajo v svojih rokah vse? H kateremu bogu molijo? H kakšnim ciljem stremijo, komu služijo? *It may be the Devil, or it may be the Lord, but you have to serve somebody!*

Zgodovina menjalcev denarja je biblijska. Očak izbranega ljudstva je bil izzvan, naj na kamnitem oltarju žrtvuje svojega sina. Od boga, ki je ljubezen, vse vidi in vse ve, tu pa išče dokaz tistega, kar mu je že znano? Še prej je brat s kamnom ubil brata. Za sam začetek se jim je pramati spečala s kačo. In še pred tem, ko človek ni imel niti imena, kaj šele ženske, da bi se mu spečala, se omenja zlato – GOOLD, kamen oniks in druga naravna bogastva, ki se, če gre verjeti bibliji, črpajo še iz časa pred kreacijo človeka (Mz 2,8-12). Danes že v katastrofalnih razsežnostih. Čemu? V žrtvovanje kateremu bogu, kateremu demonu?

Bathai Lajkitt

**STVORI SO URADNO IZVEN ZAKONA ...
MAR JE POTEM TUDI NJIHOVA OBLAST IZVENZAKONSKA?**

ČRTOMIR CLONSKY

Pred kratkim sm bla v Bosni. Moram priznat, da naša bajta drži najboljše spomine iz otroštva. Pa največje blamaže najstniških let. Poleg 15ih dvd-jev Winxie, Ninja želv in Pokemonov, sm odkrila še slaven rdeč zvezek. Star zih 15 let. Nej objasnim tkole. Pet otrok, različni možgani pa en zvezek. Tri strani črke "N", ko se je en od bratrancev učil pisat, ker mu mat ni pustla vn dokler ni OD ČRTE DO ČRTE... vislce. Beseda, ki smo jo iskal: MAJMN. Čudaške risbice, k smo jih risal staršem, da se jim uliznemo, ker nočmo jest ohrota za kosilo. Spet nešteto strani učenja črk. Še zdej so sledi solz pa smrkijev polsod. Razpredelnica za igro "ime, priimek" in v polju za rastlino piše (ponosno) "SARIKO"... In pa seveda 10 strani mojih podpisov z različnimi priimki, ker sm sprobavala, kater najbolj paše k imenu. Da vem, s kerim tipom se je uredno poročit. Finalist je bil logično Bieber. Ist bi samo rada sporočila vsem, da Nik zdej obvlada abecedo :D Pa Timi, zбриš si 10 točk. Sariko NI RASTLINA. Sara Bleber.

NAPISALA SEM TI PISMO

Napisala sem ti pismo. Včeraj, ko si me fukal, sem v glavi tkala njegovo vsebino. Napisala sem ti pismo o sebi in svoji najbolj temačni skrivnosti. Pa tudi o tem, kako sem jezna nate. Zaenkrat zgodba ostaja tam, kjer se je rodila, v moji glavi. Strah me je in nisem pripravljena. Strah me je, da boš komu povedal. Strah me je, da ne boš razumel. Strah me je, da me boš hotel popraviti. Strah me je tvojih vprašanj. Strah me je, da me boš videl drugače, nižje. A štekaš?

Najbolj mi gre na živce to, da od tebe čutim ljubezen. Čutim jo, močno, vem, da je tam. Ali bo izginila, ko ti končno povem? Včeraj si imel brutalno reakcijo na ogledani videoposnetek. Rekel si »barbarsko«, tvoja telesna mimika je odražala gnus, nerazumevanje, tvoj ego je butnil ven in mi povedal »boljši sem od Njih«. Od koga že?

Mogoče bo pomagalo, da ti prej razložim. Veš, to glede sebe sem ugotovila že zelo zgodaj, dovolj zgodaj, da se ni izrodilo, dovolj, da sem meje in povodce postavila na svoje mesto pred puberteto, vendar tudi dovolj, da sem se za vedno zagnusila sama sebi. Pri sebi sem to želela odpraviti. Trudila sem se več let – študirala sem samo sebe. Igrala sem se z represijo. Sram in gnus sta za vedno postala moja spremljevalca – pomagala sta mi, vsaj tako se mi zdi, vsaj takrat sta mi priskočila na pomoč. A sedaj postajata temne sence, ovirata me v svojem življenju, ovirata me pri seksu, pri intimnosti. Ne rabim ju več, a kako naj se jima zoperstavim brez Drugega, ki je v tem procesu socialnega čustvovanja še tako pomemben?

Zanimivo, ampak zdi se mi, da me je rešila globalizacija. Rešilo me je to, da živim v tem času in v tem prostoru. Ta proces, ki ga neprestano kritiziram, ki mi daje življenje, ki me motivira v družbeno aktivacijo. Rešili so me globalizacija znanja in predvsem človeške zgodbe. Zgodbe ljudi s podobnimi situacijami, v katerih sem tudi sama, ki sem jih prebirala na internetu. Njihove stiske, čustva, regulacija, varna eksternalizacija, ko so se končno počutili dobro v svojih kožah. Zgodbe ljudi so me navdihnile, povedale so mi, da nisem sama kriva, da ni nič narobe z mano, da tako pač je. Da imamo lahko tudi tiste, ki smo rojene v ženske, fetiše. Imam to stvar in lahko je lepa. Jo boš uspel tako videti, ko ti končno povem?

Fetišisti obsesirajo. Fetišji so vseobjemajoči. Od tega, kako se čutijo, slišijo, vidijo, vohajo, do tega, kako se počutiti po tem, ko te objamejo. Nihče pravzaprav ne ve, kako nastanejo – obravnavajo jih praktično vsi strokovni diskurzi. Nekateri menijo, da so epigenetski, nekateri menijo, da so behavioristični. Če vprašaš mene, ti lahko povem, da iskreno ne vem – pri sebi nikoli nisem začutila, kako je vzniknil, niti nimam odgovora na to, zakaj. Zato prosim, da me o tem ne sprašuješ. Fetiš je namreč lahko travma – in to je bil tudi v mojem primeru. Dobro veš, da večino življenja nisem živela. Nad mano je ždela totalitarna oblast, ki mi je ukradla vse dobre trenutke otroštva. Ali veš, koliko prekokanih noči, koliko zarez na stegnih je prizadelo zgolj spoznanje, da imam spolni fetiš? Ali veš, kolikokrat sem sama sebe kaznovala, molila k Bogu, iskala odgovore v knjigah? Tonila v budizem, da bi našla odrešenje ... Včasih si sama nisem dovolila zabave in socialnih interakcij, ker sem bila prepričana, da v meni žre hudič, da me je obsedla višja sila, kaznovala za vse grehe. Večino lepih stvari, ki jih ljudje izkusijo, sama nisem mogla – nisem imela dostopa do njih. Za veliko tega je kriv moj fetiš, ker je vedno s celotno težo, ki se je eksponentno večala, sedel na mojih pljučih in me opominjal na moj narobni obstoj. Sedaj bi rada zaživela – rada bi živela tisto, česar nisem, ker nisem mogla ali zmogla. Celo

življenje me je spremljala neprestana represija, občutki krivde, občutki, da se moram neprestano kontrolirati, da je nekaj narobe v mojem samem bistvu, da se moram popraviti. Da je to, kar imam, inherentno narobe. Da me nihče nikoli ne bo sprejel, če bo izvedel. Živela sem specifično travmo, tako brez fetiša kot z njim – in sem jo delno razrešila, ko sem svoj fetiš prvič zaupala neki osebi – osebi, ki ga je sprejela, prakticirala in me kljub temu imela rada. Mogoče me je zato konec zveze s to osebo prizadel bolj kot kateri koli drug zlom srca. Mogoče sem si zato rekla – nikoli več ...

Včasih se moj fetiš prikrade med naju in seksa z nama. To mi je všeč. Všeč mi je tudi, da tega ne veš – tako tudi jaz nikoli ne vem, kdaj se nama bo pridružil. Daje mi občutek skrivnostnosti, pričakovanja – hkrati pa hrani tudi moje druge kinke, na primer kink voajerizma, gledanja, ko drugi ne ve. Med nama ždi vsak dan, ne da bi ti to vedel. Ne veš, kaj počneš, in ne veš, da mi je to všeč – že sama misel na to se prikrade vame kot tihi občutek pričakovanja nečesa dobrega. Mogoče ti tudi zato ne povem. Kaj bi se zgodilo, če bi vedel? Bi se ti zagnusila? Bi ti padel kurac? Bi me obsojal? Bi me videl drugačno? Bi ga uporabil, ko me kličeš na seks? Bi ga uporabil med fukom, ko te ližem in poljubljam po celem telesu? Bi ga uporabil, ko me kaznuješ?

Naučila sem se drugače gledati na svoj fetiš. Učim se, še vedno. Vendar mi tvoje reakcije ne pomagajo. Vzbujaajo strah, sram in gnus. Zato bi ti rada približala svoje doživljanje Tega, kar imam. Poskusi pogledati drugače – fetišisti vidijo lepoto tam, kjer je ni. Smo ljubitelji drugačnega. Naša psiha je zmožna trenutek, ki je za druge gnusen, čuden, pretvoriti v lepoto, ga videti in občutiti drugače. Ali ni to lepo? Ali ni to dovolj?

Dobro je, da govorimo o fetiših. Smo v časih razbijanja stigme. Pomembno se je pogovarjati o tem. O vseh fetiših, tudi tistih nemoralnih. Samo tako se bodo lahko ljudje v besedah prepoznali in znali to stvar pri sebi sprejeti. Šele s sprejemanjem lahko namreč postaviš zdrave meje, če so potrebne. Najdeš varne prostore in varne ljudi. Najdeš moralne načine prakticiranja tistega, kar ti je všeč. Najdeš sebe.

Tvoja, upam,
XXX

Danilu

Odpelji nas v svoj odmaknjen raj
pokaži nam kako trga se oranže na Iberskem
kako obira oljke se v obmorskih krajih
in grozdje striže po domačih se vaseh
odpelji nas do zidanic
v Belo krajino
da zvečer rdečih lic se sredi jase zavalimo v odeje
odpelji nas povsod
a vendar na koncu pripelji nas nazaj

Arnož Polič

Foto: Sandra Požun

GLAS ŽENSK

Projekt financira program Evropske unije Erasmus+

Potrebe in glasovi brezdornih žensk so pogosto neslišani pri oblikovanju in izvajanju politik za odpravo brezdornosti zaradi vztrajnosti normativov, osredotočenih na moške. Nevidnost žensk pri razvoju storitev lahko poglobi (pogosto) skrito naravo njihovega brezdornosti in jih pusti brez dostopa do osnovnih socialnih storitev, ki jih potrebujejo za izhod iz brezdornosti. To lahko podaljša njihovo izkušnjo brezdornosti in globino travm, ki jih doživljajo.

V luči omenjenega se je septembra 2024 začel transnacionalni projekt Glas žensk, katerega cilj je zbrati kvalitativne podatke o potrebah in izkušnjah žensk v različnih situacijah brezdornosti. Ponudniki storitev za brezdornost iz več evropskih držav (Belgija, Finska, Francija, Madžarska, Irska in Slovenija), uporabniška organizacija *Somos Mulheres* s Portugalske (ki so jo ustvarile brezdorne ženske za brezdorne ženske), FEANTSA, Evropska mreža ponudnikov storitev za brezdornost in SETU, vodilna univerza v južni Irski, bodo zbrane podatke uporabili za sooblikovanje izobraževalnega paketa za osebe zdravstvenih in socialnih služb, pri čemer bodo uporabili foto pripovedi, ki so jih skupaj ustvarile osebe s preživetvenimi in naučenimi izkušnjami (uporabniki storitev in osebe). Cilj projekta je izboljšati lokalne storitve in programe za brezdorne ženske, soustvarjati njihovo vsebino in tako postaviti ženske v središče razvoja pri zagotavljanju storitev. Foto pripovedi bodo prispevale različne skupine žensk v vsaki državi, nekatere pa bodo kolektivno deljene na evropski ravni, da bi prikazale podobnosti in razlike v izkušnjah žensk.

Organizacije, ki sodelujejo v partnerstvu:

BUDAPESTI MÓDSZERTANI SZOCIÁLIS KÖZPONT ÉS INTÉZMÉNYEI (HUN)

Je eden največjih ponudnikov storitev za brezdornost v Budimpešti. Ponuja širok spekter storitev, vključno z dnevnimi centri, nastanitvami, medicinskimi storitvami, priložnostmi za zaposlitev in usposabljanje itn. Približno tretjina uporabnic v njihovih nastanitvenih storitvah so ženske. Prilagojene rešitve za brezdorne ženske so bile ena od njihovih glavnih prioritet v preteklih letih. Odprli so tudi ginekološko ambulantno za brezdorne ženske, ki deluje na travmi utemeljenem pristopu in omogoča še posebej varen prostor za ženske.

L'ARMÉE DU SALUT (FRA)

V Franciji *Rešilna vojska* (*The Salvation Army*) zaposluje 2500 delavcev in ima približno 5000 prostovoljcev. La Cité de Refuge-Centre Espoir na jugu Pariza vključuje projekt integracije, zavetišče in center za ženske – tj. dnevni center, prenočitvena točka, odprta 24 ur, kamor lahko ženske prosto pridejo in se odpočijejo. Ni nastanitveni center, na voljo je le ena glavna soba s 26 stoli in spalnica s 24 posteljami. Letno sprejme 300 različnih žensk, ki doživljajo brezdornost, brezpogojno, kar pomeni, da lahko vstopi katera koli odrasla ženska, ne glede na dokumente, zdravstvene težave itn. *Cité des Dames* nudi tudi tople obroke, stranišča, prhe, pralnico, higienske potrebščine, socialno podporo in medicinske storitve.

Zavetišče v isti stavbi sprejme 300 oseb, od katerih je 37 odstotkov žensk, ki so lahko izolirane ali s svojimi družinami. Ko vstopijo v zavetišče, dobijo sobo, v kateri lahko ostanejo, dokler ne najdejo primerne bivališča.

FEANTSA (BEL)

Feantsa je edina evropska nevladna organizacija, ki se ukvarja izključno z brezdornostjo in ima več kot 130 članov, ki nudijo storitve brezdornim. Prizadeva si za odpravo brezdornosti s stalnim dialogom z evropskimi institucijami ter nacionalnimi in regionalnimi vladami. Prav tako se angažira pri ozaveščanju javnosti o kompleksnosti brezdornosti in večdimenzionalni naravi težav brezdornih. Brezdornost žensk je pomembna prioriteta za Feantso in njene članice. Med njimi narašča prepoznavanje potrebe po prilagoditvi storitev za brezdorne ženske. Leta 2022 je bila ustanovljena skupnost Feantsa Women, ki se osredotoča na brezdornost žensk in povezuje strokovnjake po vsej Evropi ter omogoča izmenjavo znanja, izkušenj in dobrih praks z namenom izboljšanja politik in praks za ženske, ki doživljajo brezdornost.

KRALJI ULICE (SLO)

Društvo Kralji ulice združuje ljudi z različnim socioekonomskim ozadjem: brezdorne osebe in ljudi, ki so povezani s pojavom revščine in brezdornosti: strokovnjake (socialne delavce, pedagoge, antropologe, sociologe, psihologe ...), študente in prostovoljne delavce. Delujemo na teoretični in praktični ravni: skrbimo za študij, raziskovanje na področju brezdornosti in preprečevanje brezdornosti, za izboljšanje življenjskih pogojev brezdornih oseb ter za razvoj praktičnih in inovativnih modelov za spoprijemanje z revščino. V društvu imamo 40 zaposlenih in približno 70 prostovoljcev ter zunanjih podpornikov. Posebno podporo nudimo ženskam in družinam v svojih stanovanjskih programih, prav tako organiziramo tudi varne prostore za brezdorne ženske, kjer se lahko srečujejo in delijo svoje izkušnje. Naša osredotočenost je tudi na (brezdornih) materah. Na vprašanje brezdornih žensk delamo preko raziskav in sodelovanju s Katedro za socialno pedagogiko in Nacionalnim inštitutom za javno zdravje.

SOMOS MULHERES (POR)

Združenje, ki so ga ustanovile in ga vodijo ženske, ki so doživele ali doživljajo brezdornost. Glavni cilj organizacije je zagovarjanje pravic žensk, ki doživljajo brezdornost in/ali so izpostavljene nasilju na ulici. Ključni cilji vključujejo vzpostavljane zaupanja, obravnavo njihovih specifičnih potreb, spodbujanje dostopa do zdravstvenih storitev, olajševanje dostopa do socialnih storitev, spodbujanje vključujoče zaposlitve, omogočanje napotitev za reševanje stanovanjske stiske ter ozaveščanje skupnosti o teh vprašanjih. S temi večplastnimi pobudami si šest prostovoljnih članic združenja prizadeva opolnomočiti ženske in prispevati k bolj vključujoči družbi. Poleg tega aktivno sodelujejo z lokalnimi skupnostmi in oblikovalci politik, da bi spodbujale dialog, dvigale ozaveščenost in zagovarjale sistemske spremembe pri obravnavi brezdornosti žensk.

Ženska organizacija, ustanovljena leta 1928, podpira ženske v težkih življenjskih situacijah in spodbuja njihovo dobrobit. Osredotoča se na zagotavljanje pomoči z okrepitvijo posameznikovih virov in povečanjem perspektive upanja. Stanovanjska enota za ženske Liisankoti v Helsinkih od 60. let prejšnjega stoletja omogoča skupnostno stanovanje za ženske s težavami v obvladovanju življenja, zlorabo substanc in stanovanjsko izključenostjo. Leta 2022 je bila enota Liisankoti, ki je desetletja delovala kot stanovanjska storitev za zdravljenje odvisnosti, zamenjana s podporno nastanitvijo za brezdomne osebe. Okrepili so svoje dejavnosti na področju stanovanjske oskrbe za osebe, ki zlorabljajo substance, ter ustanovili dve novi stanovanjski skupnosti za ženske. Poleg tega je društvo začelo podporno dejavnost v razpršenih nastanitvah v regiji glavnega mesta.

Fundacija Y-Säätiö je ključni nacionalni razvijalec načela *Housing First* na Finskem. Z več kot 19.000 stanovanji v več kot 50 mestih in občinah je četrti največji najemodajalec na Finskem. Ponuja dostopna najemna stanovanja posameznikom z nizkimi dohodki, ki doživljajo brezdomstvo ali so ogroženi zaradi brezdomstva. Njihov osrednji cilj je spodbujanje socialne pravičnosti, kar dosegajo z razvojem dostopnih stanovanj v največjih mestih na Finskem, kjer je to najbolj potrebno. Eden od pomembnih projektov, ki ga koordinirajo, se osredotoča na brezdomstvo žensk. V treh letih so v sodelovanju z različnimi partnerji ciljali na povečanje števila primernih stanovanj za ženske, izboljšanje znanja strokovnjakov, ki delajo z ženskami, ter spodbujanje dobrih praks. Prav tako je fundacija delala na krepitvi vloge oseb z izkušnjami brezdomstva.

O svojih dejavnostih in rezultatih bomo redno poročali.

Hana Košan, KU

ZPMS: NAJ ZAŽARI ENO SRCE[®]

Na Zvezi prijateljev mladine Slovenije se vse leto trudimo za otroke in mladostnike, v prazničnem času pa se še posebej intenzivno osredotočamo na njih, saj si želimo, da bi vsak otrok doživel čarobnost praznikov in čim manj stisk, povezanih z revščino. Pomagate lahko tudi vi. Naša glavna dobrodelno-praznična akcija v tem času je Eno srce, ki združuje različne programe podpore in dejavnosti, zbrana sredstva se usmerjajo predvsem v programa Sklad dedek Mráz in Pomoč družinam.

Za otroke organiziramo zbiranje pisem želja, kjer otroci pišejo Dedku Mrazu, mi pa jim pomagamo uresničiti te drobne želje z nakupom daril. Finančna sredstva zbiramo še s pomočjo prodaje svojih izdelkov v spletni trgovini. Trenutno so zagotovo najbolj prodajani dobrodelni copati Copart, ki jih je oblikoval Oskar Kogoj, kmalu bomo na police postavili tudi dobrodelne koledarje za leto 2025, praznične voščilnice pa so

že na voljo. Obstaja več načinov za pomoč – na naši spletni strani so predstavljene vse možnosti. Družinam lahko vsak pomaga tudi z neposredno donacijo (s kreditno kartico, s PayPal donacijo, z namenitvijo dohodnine ...) ali s poslanim sporočilom na številko 1919 s ključno besedo ENOSRCE5 (5 €) ali ENOSRCE10 (10 €) ali s skeniranjem QR-kode.

Naj na oknih zažari ENO SRCE. Vse ljudi bomo v tem prazničnem času spodbujali tudi k lepljenju src na okna. Čeprav nas bolj ali manj vse okoli nas želi prepričati drugače, je največja sreča še vedno v majhnih stvareh in dejanjih, ki so narejeni in podarjeni iz srca. Zato tudi letos pozivamo k srčnosti, ki naj preseže sij bleščečih okraskov in daril. Želimo si, da bi tudi v letošnjem decembru na oknih žarelo čim več src, ki v svet pošiljajo dobre misli. Upamo, da bo na oknih hiš, blokov, vrtcev, šol, pisarn ... žarelo ENO SRCE.

eno srce[®]

ENOSRCE5 na 1919
ENOSRCE10 na 1919

Naj na oknih zažari ENO SRCE!

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije

darovali boste 5 ali 10 €.

skeniraj in samodejno izpolni UPN obrazec

Kraljevi recenzor:

CANKARJEV DOM: NEZAŽELENI

Srečanje dveh različnih svetov. Srečanje klošarjev in plesalcev. Srečanje grdih in lepih. Srečanje »normalnih« in »nenormalnih« – in še bi se dalo naštevati vzporednice.

Takoj sem pomislil na srečanje klošarja z zakonom (upravnimi enotami, CSD-ji, sodišči ...). Mesta, kjer se mora klošar spovedati do konca in se potem z njim dela brez besed. Z zakoni (plesom), ki jih večina ne razume. Še posebej pa jih ne razumejo plesalci (birokrati), a pomembno je, da imajo lepa oblačila. Ja, in svet gre naprej. Lepo je bilo nakazano, da so klošarji sicer želeli vzpostaviti nekakšen dialog, a so bili plesalci brez besed. Oziroma so govorili v

klošarjem nerazumljivem dialektu. Tako prekleto znano mi je bilo vse skupaj. Tako hudičevo življenjsko. Kako bi se predstava iztekla, če bi plesalci odvrgli svoje maske (ples) in sprejeli vprašanja klošarjev? Če bi sedli mednje in začeli z osnovno komunikacijo brez odvečnega balasta? Lep primer razhajanja je bil opazen že takoj na začetku predstave. Klošarji so se predstavili, medtem ko so plesalci le plesali. Šum v komunikaciji? Moram priznati, da je bila predstava konec koncev zelo poučna. Ljudje se ne znamo pogovarjati. Ljudje govorimo tako, da ne razumemo drug drugega. Vseeno pa mi nikakor ne gre iz glave, da sem v tej

Foto: Darja Štravs Tisu

predstavi videl dialog človeka s pisarno. Torej, kdo je bil v tej predstavi nezaželen? Odvisno, s katere strani se gleda. Aja, še nekaj ... Meni je bil še najboljši plesalec v predstavi klošar Uroš. Hvala režiserju za povabilo na predstavo!

Taubi

026
KRALJI
ULICE

4PLAY NA GOLEM ODRU

V Stari elektrarni smo si konec oktobra v okviru festivala Goli oder ogledali predstavo *4play* s podnaslovom »feminizem, seksualnost in oder«, ki jo je pripravil mednarodni feministični umetniški kolektiv *Mary Shelley's Mothers*. Sestavljajo ga štiri performerke iz štirih različnih držav in z dveh kontinentov, od katerih so bile tri prisotne fizično, ena pa le virtualno, s svojim glasom. Dve od njih sta mami, štiri so podplačane, dve sta osamljeni, dve sta politično angažirani, ena hoče samo seks, dve sta depresivni, ena se ne brije, ena uživa v pornografiji, tri ne verjamejo v pravo ljubezen, ena je komunistka, dve se bojita neznanega, dve sta verni, dve sta heteroseksualki, tri so prekarne delavke, vse štiri pa so v srednjem življenjskem obdobju. Na odru

so nam skozi teme seksa in spolnosti predstavljale same sebe, svoje želje, poglede, čutenja in fantazije, ki so jih v veliki meri na odru tudi uresničevale. Pri tem so uporabljale tako pripovedovanje kot veliko nebesednega izražanja, glas, petja, gibanja in plesa, vmes pa so se slačile in (pre)oblačile. Uvodoma so gledalce obilno opozarjale na mnoge »triggerje«, ki jih bo predstava vsebovala za njih same, a tudi za občinstvo v nabito polni dvorani. V nekaj trenutkih se je improvizacijska akcija močno odzivala na dogajanje med občinstvom. Predstava ni bila specifično ideološko obarvana, pač pa je bilo njeno sporočilo (zame) v prepoznavanju in sprejemanju dosti raznolikih (ženskih) socialno in razvojno obarvanih položajev. In seveda

Foto: Sunčica Stone

v posredovanju veselja do odrskih desk, ki omogoča globoko osebni pristop ter razdajanje nastopajočih gledalcem. V tem smislu je bila predstava lahko dostopna širšemu krogu gledalk in gledalcev. Prisotni so – sodeč po njihovem odzivu – uživali v pretežno igrivi, zabavni in smešni, na trenutke pa tudi trpki odrski akciji.

Bojan Dekleva

CANKARJEV DOM: SVETA IVANA KLAVNIŠKA

Bertolt Brecht plus Laibach je enako Sveta Ivana Klavniška, rezultat je kaos. Kaos! Ta veliki kaos. Za onikat. Predstava, ki gate trga. Totalno jih raztrga. Brecht je to delo napisal že med dvajsetimi letoma 1929 in 1931. In od velike gospodarske krize leta 1929 do danes se ni čisto nič spremenilo. Nasprotno. Danes je še slabše! Takoj sem pomislil, da se Brecht smeji v grobu. Morda ker še vedno nismo pozabili na to njegovo stvaritev? Morda ker se na napakah nismo nič naučili? Ne vem! Toda kapitalizem nas ubija. Tudi nas Slovence! Delavski razred se izsesava do onemoglosti. Kapitalisti pač znajo igrati

igrice za debeljenje svojih računov. Znajo zjezbiti rajo, da crkuje. Ne morem pozabiti citata iz predstave »Komunisti so imeli prav. Ne bi smeli zapustiti tovarn«. Za drobtine smo jih zapustili kot mesarji v Ivani Klavški. Za drobtine so delodajalci peljali scat ubogo delavsko rajo. Ko so nas igralci pozivali na ves glas, da naj se upremo, sem imel občutek, da bomo kar vstali, šli na oder in potem na cesto. Da bomo naredili revolucijo in sčistili kapitalizem iz naših logov. Laibach so s svojo udarnostjo še potencirali revolucionarnost v nas. Vsaj v meni. Toda vsi smo ostali lepo sedeči na svojih stolih

v topli dvorani. Zunaj pa temperatura komaj malo nad ničlo. Jebat ga, že Kuzle so pele, naj naredimo revolucijo. Mi, kajti oni nimajo časa. Predstava Sveta Ivana Klavška je bila višek. Tako prekleto dobro izvedena. Tako hudičevo dobro interpretirana in sestavljena. Sami superlativi za izvedbo. Problem je le v tem, da je sigurno niso gledali tisti, ki jim je bila najbolj namenjena. Tisti zgoraj in tisti spodaj. Brecht, hvala, da si nas, nas še in nas še boš opozarjal. Hvala CD za vstopnico!

Taubi

KONCERTNI UTRINKI

V četrtek, 17. oktobra, so v okviru serialke Level up v Channel Zero že tretjič nastopili Ottone Pesante, brass metal bend, ki svojo vizijo udejanja brez za žanr značilnih instrumentov, kot sta električna kitara in bas. Namesto tega trobenta, pozavna in bobni poskrbijo, da udarna mešanica nešteti podzvrsti zazveni na njim edinstven način. Na enem boljših koncertov so predstavili svoj šesti album *Scrolls of War*. Ogrevala je slovenska all-core glasbena zasedba Stepa. Točno čez teden dni, 24. oktobra, smo ujeli kar štiri različne koncerte na treh lokacijah. Najprej v Klubu Gromka, kjer je Defonija Mihe Zadnikarja praznovala častitljivih 25 let. Za uvod je poskrbel odlični trojec Tea Vidmar, Jure Boršič in Urban Kušar, nadaljevali pa so gosti iz Velike Britanije in Nemčije, Konk Pack. Gre za eno izmed najvznemirjivejših improvizacijskih zasedb v svetovnem merilu, ki je pri svojem izvajanju tako nepredvidljiva, da marsikdaj ne vemo, ali gre za čista naključja, za vrhunsko interakcijo ali nemara kaj tretjega. Vsekakor lepo

Ape Shifter

Foto: Jože Balas, Foto Note

Ottone Pesante

Foto: Jože Balas, Foto Note

Turbo Trans Turisti

Foto: Jože Balas, Foto Note

Jure Boršič

Foto: Jože Balas, Foto Note

Marie Spaemann & Christian Bacanic

Foto: Jože Balas, Foto Note

darilo ob jubileju Defonije. V Galo halo nas je tokrat vabila Morena Leraba iz Lesota, zaradi lastne malomarnosti smo jo zamudili, kljub temu pa ujeli beograjski trio Turbo trans turiste, ki svoj izraz črpajo v free jazzu, v živo pa smo dobili dosti več. Ape Shifter, ki so nastopili v Channel Zero, dajejo nov pomen intenzivnemu instrumentalnemu rocku iz 70. let, odigranem s punkrockovsko divjostjo plazečih se metalskih groovov in vsesplošnih basherjev. Na tokratni turneji predstavljajo čisto svež tretji album *Monkey Business*. Za konec smo v okviru Cello fest Ljubljana 2024 v Kinu Šiška 25. oktobra ujeli violončelistko in vokalistko Marie Spaemann ter harmonikarja Christiana Bakanica, ki sta se mojstrsko sprehajala skozi različne glasbene zvrsti, nalezljive ritme, elemente soula in popa, različice klasičnega modernizma ter sestavine folka, jazzu in tanga nueva. Uživate v veselem decembru, dosti dobre godbe nas čaka.

Jože Balas – FOTO NOTE

Tea Vidmar

Foto: Jože Balas, Foto Note

Predstavitev knjige:

JEBEN LAJF: MAJA DROLEC, 2024

028
KRALJI
ULICE

Kot vsako literarno delo, kjer avtor poskuša prikazati svet skozi oči nepristranskega opazovalca, v romanu *Jeben lajf* začutimo poglobljeno pisateljičino željo, da bralcu razgrne čustveni vrtiljak usod, ki se prepletajo skozi več generacij. Čeprav vsak posameznik sam kreira svojo usodo, nam Maja Drolec pokaže, da se boleči spomini prenašajo med generacijami in lahko povzročajo vedno nove bolečine, kar je tudi izhodišče za izbiro povednega naslova *Jeben lajf*.

Kontekst romana je prikaz razkoraka med družbenimi normami in osebnimi pričakovanji, ki jih narekuje čas, v katerem živijo posamezni protagonisti, ki se kasneje združijo v skupno zgodbo. V njej imamo spekter različnih vzorcev človeških čustvovanj. Trije generacijski spomini, okoli katerih pisateljica gradi roman, so stroga očetovska vzgoja in pomanjkanje ljubezni, spoprijemanje z ločitvijo in odvisnost najstnika od prepovedanih drog. V vsakem obdobju se najprej srečamo s prisilnimi ali prostovoljnimi normami, ki se razrešijo z uporom in osvoboditvijo protagonistov. Če sta to v prvem primeru Mojca in Bine, ki se poročita, kljub nasprotovanju družine, se v drugem primeru osvobodi Bine, ki ga zakon preveč utesnjuje. Zadnjo, najbolj tragično osvoboditev opravi sin Luka, ki v drogah in odklopu od družbenih norm najde navidezno popolno svobodo, ki pa, kako ironično, spet na drug način močno poveže vse glavne like zgodbe. Strašljivo je opazovanje propadanja mladega fanta, ki se odloči za ulico. Cilji, ki si jih svojci postavljajo,

da bi končal šolo, dobil službo in se sam preživil, se sesujejo, ko jim terapeutka pove, da je edini cilj, da kot narkoman pade do dna in se v njem prebudi iskrica volje do življenja, ki bo mogoče vodila v odločitve, da želi prenehati z drogami. Tragična protagonistka romana ostane Mojca, ki z grenkobo opazuje Binetovo osvoboditev in svoje življenje, ki se brez utečenih tirnic ob partnerju ne more iztrgati iz patriarhalnih vzorcev in privzgojenih družbenih norm. Pripovedovalca v romanu sta mama Mojca in sin Luka. Izmenjaje podajata svoj pogled in argumente, ki so si pogosto nasprotujoči. Pripoved ni linearna, ampak zahteva od bralca, da sledi zgodbi, ki se drobi skozi štiri generacije in ves čas preskakuje med sedanostjo in preteklimi dogodki, ki so pripeljali do današnjega stanja. Posebnost besedila je tudi sleng, ki ga kot znak upornišтва uporablja predvsem Luka, hkrati pa nam pisateljica na ta način tudi bolj pristno približa način razmišljanja in čustvovanja odvisnika. Maja Drolec like pripovedovalcev skrbno izoblikuje in hkrati tudi krivice in trpljenje skuša vsaj delno uravnotežiti. Osrednja junakinja Mojca je tesno povezana z vsemi drugimi liki. Spoznamo jo v otroštvu, kjer jo oče strogo vzgaja v patriarhalni družini. V opravičilo očetu izvemo, da je tudi sam odraščal v okolju, kjer je bilo prisotno fizično nasilje. Strogost očeta omili ljubeča mama, ki pa prav tako sprejema možev diktaturo. Doživljanje male Mojce najbolje opiše stavek: »Vedeli so, da kadar očka pride skozi glavna vrata, veselje zbeži skozi zadnja.«

Foto: osebni arhiv MD

Roman *Jeben lajf* nas popelje v razmišljanje o vlogi posameznika v družbi, medgeneracijski povezavi in vplivu družbenih norm na naša življenja. Tako v romanu zasledimo številne elemente; od družbenega pritiska, prilagajanja spremembam, vpliva ločitve, zasvojenosti z drogami do izolacije posameznika ali skupine, vpliva odvisnosti na odnose, samouničevanja, preobrazbe skozi bolečino in še bi lahko naštevali. Vsebinska, ki nas s svojo tematiko potegne v temačni svet jebenega lajfa, kot ga imenuje pisateljica, ki je tri izvode svojega romana namenila kot nagrado za pravilno rešeno decembrsko križanko. Svoj izvod knjige *Jeben lajf* lahko naročite na naslovu: m.drolec@gmail.com.

Uredili KU po besedilu iz spremnega zapisa

DEPRA

Ne vem, kako sem staknil depresijo oziroma padel v stanje, v katerem se vedno manj odzivam na zunanje dražljaje in me praktično nič ne zanima – še droga ne. Težko se motiviram za jemanje vseh zdravil, saj se potem še vsaj petkrat slabše počutim. Na svetu ga ni zdravila, ki bi imelo takojšen in direkten učinek, in če ga je kdo že našel ali pa mu pomagajo že obstoječi produkti, je zadel na loteriji. Ponavadi se le malo blaži simptomatika, popolna ozdravitev pa je zelo težka, če ne celo nemogoča. Res pa je, da je treba zdravilo jemati redno in upoštevati, da se ob tem ne jemlje drugih drog. Večinoma je zdravljenje dolgotrajen proces.

Če se depresija pojavi že v rani mladosti, kar je sicer redko, se taka zgodba skoraj vedno konča s samomorom. Meni še vedno ni povsem jasno, da sem dejansko bolan in zakaj. Seveda je nekaj alkoholizma in samomorov med mojimi predniki, vendar se take zadeve dogajajo v vseh družinah. Najgloblje me

je v depresivno temo pahnili bratovi samomor. Takrat se mi je prvič strgalo. Ob novici sem dobil fiksno idejo, da bi odšli v bolnišnico in ga oživili. Načrt je bil izdelan v sekundi, vendar mi je uresničitev preprečevalo dejstvo, da sem bil v zaporu. Poleg vsega mi je mati rekla, da že čaka na upepelitev. O, Bog, vse je bilo proti mojemu načrtu! Bil sem šokiran do norosti in razlagal pazniku, ki me je gledal kot vesoljca, da moramo takoj v bolnico. Nujno ga moramo oživiti ... Vendar je tudi preteklo že preveč časa, ne bi se izšlo, postal bi invalid in mogoče bi si pozneje želel, da tega ne bi storili ... Malo se mi je snelo. Heh, ne malo ...

Neverjetno, kako se vse lahko hitro obrne in spremeni. Pazite na svoje bližnje in družite se z njimi, saj nikoli ne veste, kdaj se življenje nekomu izteče.

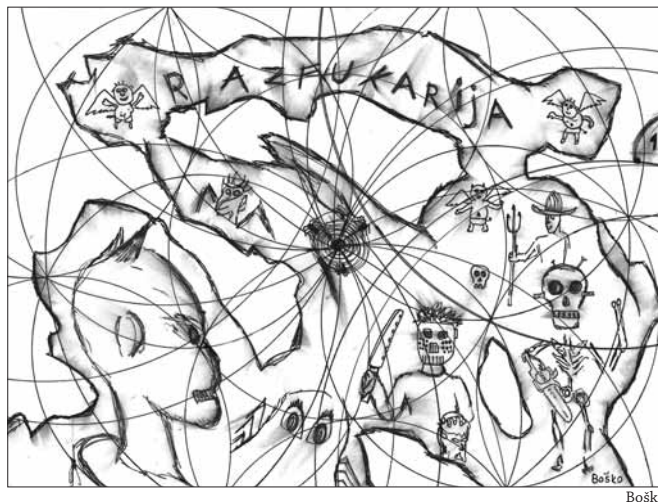
Robert Ž.

Izza rešetk:

NARCOTICS ANONYMOUS IN DRUGI SISTEMI POMOČI V ZAPORU

Ponavadi pišem zelo osebne zgodbe, tokrat pa sem izbrala malce drugačno temo, ki pa se še vedno tiče odvisnosti.

Prvič sem bila zaprta pred enajstimi leti in od takrat do danes se je na ZPKZ Ig precej spremenilo. Nekatere spremembe so manj prijetne, veliko pa je dobrih. Več je raznih delavnic in oblik pomoči, predvsem na področju duševnega zdravja in obravnave odvisnosti. Preko inštituta Stopinje potekajo individualna in skupinska logoterapija ter razni projekti. Imamo psihologinjo, ki je tudi psihoterapevtka in je vedno na voljo – osebno jo enkrat tedensko obiskujem že 30 mesecev. Enkrat mesečno prihaja tudi terapevt iz društva Projekt Človek, na voljo pa so tudi AA in NA. Pred leti je bila zamisel, da bi nekdanjim odvisnikom dovolili vstop v zapor, neverjetna. Največ, kar si lahko dosegel, je, da si enega člana lahko vpisal na listo obiskov. Zdaj pa ima H & I oddelek – Hospitals & Institutions (bolnišnice in institucije). Sestanki se izvajajo že drugo leto, tako lani kot letos pa smo imeli tudi predstavitev programa, katerega udeležba je bila obvezna za vse, ki smo v obravnavi zaradi odvisnosti, sestanki sami pa seveda niso obvezni. NA se mi zdi odličen program in za zaprte osebe zelo pomemben. Že sam vidik anonimnosti je za obsojene zelo privlačen, saj se ne beleži evidenca, na sestanku pa tudi lahko povemo stvari, ki jih zaposlenim v ZPKZ verjetno ne bi. Veliko pomeni, da na lastne oči vidimo, da je možno biti čist in srečen ter si življenje sestaviti nazaj. Zaprte osebe se pogosto znajdemo na dnu in včasih je težko videti luč na koncu tunela, NA pa v tem primeru (vsaj zame) deluje kot nekakšen svetilnik, ki nam kaže pot. Čeprav kljub možnosti zadnje leto na sestanke nisem hodila, sem videla in razumela njihovo vrednost in potencial. Najprej sem morala rešiti kupico težav individualno, zdaj pa sem pripravljena in imam namen obiskovati NA-sestanke. Velika vrednost je tudi to, da imamo žensko skupino, saj imamo ženske drugačne potrebe, pa tudi drugačne

Boško

izkušnje in preizkušnje s področja odvisnosti in brezdomstva in se tako lažje medsebojno razumemo in podpiramo. In kljub temu da v ZPKZ Ig nudijo široko paleto pomoči, se mi dodana vrednost pri NA zdi tudi to, da njihovo znanje temelji na osebnih izkušnjah, ne pa »samo« iz knjig. Je edini program, v katerega so vključeni odvisniki v okrevanju in ne terapevti in se jim lahko pridružiš v vseh fazah odvisnosti. Najbolje se mi zdi poiskati več vrst pomoči, najboljša zame osebno pa je kombinacija psihoterapije in NA-sestankov.

NA ima tudi vedno več literature v slovenščini, med katerimi je tudi knjižnica Za zidovi, ki so jo napisale osebe z izkušnjo okrevanja od odvisnosti. Če potegnem črto, je najpomembnejše, da si poiščemo pomoč, ne glede na to, kakšno. V zaporu pa imam – čas. Upanje obstaja!

Sabrina Đ., ZPKZ Ig

V ZAPORU VSI NOSIJO MASKE

Saj veste, že ptički na veji čivkajo, da če v zaporu pokažeš šibkost, te razstavijo na prafaktorje in tvoje dele prodajo. V tako težkem okolju le stežka najdeš iskreno osebo, ki bi te spoštovala. Da se ji denimo lahko zaupaš, pa da tega ne objavi na »radiu«. Kako lahko torej v takšnem okolju najdeš prijatelja?

Sem oseba, ki zelo težko zaupa, in ker sem skupaj zaprt že več kot deset let, tukaj ne iščem prijateljev ali se pridružujem »ekipam«, t. i. združbam. Držim se zase. In nekega dne v sobo, v kateri smo bili že trije fantje, pride nov cimer. Bil je tih, prijeten za družbo. Imel je dobro svežo energijo. Pa sva se ujela in videl sem, da je iskren in za zajebancijo. Vesel sem bil, da sem z njim v sobi, pa tudi nasploh je bila soba fajn. V zaporu počutje niha in življenje notri ni lahko. Ker sta mi

umrla oba starša, nimam nikogar, ki bi mi finančno pomagal, saj tu lahko kadiš samo cigarete, tobak ni dovoljen, in potrebuješ kar nekaj denarja, da je stanje znosno. Cimer, imenoval ga bom Tom, mi je po svoji volji poslal cigarete, priboljške in nekaj denarja. A ne mislite, da če daš nekomu nekaj denarja in mu finančno pomagaš, da je prijatelj. Ne, ni! Prijatelj je, če se spomni nate, ko nimaš nikogar, in ko ti kot prijatelj pove, kaj počneš narobe. Da ti odpre oči in ti postavlja meje.

Imel sem to srečo, da sem naletel na sojetnika, na človeka. Res je, naletel sem na »človeka«, ki ga imam za brata. V zaporu ni samo teme, manipulacij in nasilja. Je tudi pozitivna – če živiš po načelu »to, kar daješ, to dobiš«.

Alex, forenzika MB

Alex

LAHKIH NOG NAOKROG

Še en pir in kikiriki kupim pa grem domov, je pomislil. Crni se je odpravljajl proti trgovini. V življenju je delal vse živo, od fizičnega dela v skladišču, dela v proizvodnji, vožnje taksija do anketiranja, a povsod je bil razočaran. Preveč ur dela, premajhna plača, preveliki stroški, preslabi odnosi z nadrejenimi in sodelavci. Življenje je postalo samo še letenje z enega konca na drugega – *kuča, poso*. Ni se dalo več zdržati, osemurni delavniki niso bili nikoli zares osemurni, prej deveturni, plus vsak dan dve uri vožnje na dan, tj. skupaj enajst. Ne, tako ni šlo več naprej, obupal je nad delodajalci, obupal je nad garaškimi ponižnimi sodelavci, ki bi ti prej ko slej zarili nož v hrbet. Obupal je nad Zavodom za zaposlovanje, kjer je pristal v nekih skupinah za socializiranje, obupal je nad izobraževanjem, ki ti ne daje nikakršne garancije za zaposlitev, obupal je tudi nad samim sabo, ko se je naposled vprašal, če je kaj narobe z njim.

Nekega dne se je odločil, da gre ponujat Kralje ulice. Vendar mu je bilo nerodno ponujati v svojem mestu – Ljubljani. Najprej je spremenil svoj videz, da ga ne bi prepoznali, in bil presenečen, da je zaslužil več denarja, kot je pričakoval. A dejstvo, da ga je na vsake toliko časa nekdo prepoznal, ga je motiviralo, da odide ponujat časopis ven iz Ljubljane. In tudi prodajalci KU so bili (takrat) skoraj na vsakem koraku. In tako je nekega dne, ko se je z nizkocenovnim prevozom vračal iz Maribora, srečal svojega znanca, za katerega je pred časom izvedel, da tudi prodaja KU. »Ti prnesem en pir za kasnej?« Znanec mu prikima in Crni mu še čokolado prinese. Ko pride ven, mu znanec reče: »Stari, ni te nikjer, pa kje si celo leto, kaj se dogaja s tabo?« »Malo sem se umaknil, v Ljubljani je postalo prevroče zame.« »Kako to misliš, prevroče? Ne živiš več tukaj?« »Živim, živim, samo ponujam pač izven Ljubljane. Stalno druge lokacije, stalno drugi ljudje. Grem v Celje, Trbovlje, včasih Kanj, Maribor, Škofjo Loko, kakor nanese. Veliko uspešnejši sem kot pa tukaj. Pa ne gre samo za denar. Ko grem ven iz Ljubljane, enostavno normalno zadiham kot človek. Tukaj veje neka negativna, ljudje so se spremenili. Na slabše. Samo še interes in koristi vidijo.« »Hm, mogoče imaš prav, samo ni mi všeč, da takole menjuješ place. Vsak bi moral imeti enega, jaz sem pri tej trgovini že leta in leta, čuvam tale plac zase.« »Mah, meni pa je to brez veze, prepogosto srečuješ ene in iste face, naveličajo se te, pa tudi stagniraš glede zaslužka, ampak glej, vsak ima pač svojo filozofijo, al kako že pravijo!?« Prodajalec se zamisli. »To, kar si rekel. Da je tukaj pri nas največ negative. Sem se spomnil, da kjer koli izven Ljubljane sem bil, so bili ljudje v bistvu res bolj prijazni, bolj strpni, le zakaj je to tako?«

Foto: Špela Razpotnik

»Če malo pomisliš, je večina glavnih mest takih. Prvo sem pomislil, da je to zaradi boljšega standarda, a potem sem dojel, da je to v bistvu predvsem zaradi prevelike mase ljudi. Kjer je preveč mase, postane napeto.« »Ja, v bistvu imaš prav,« mu odvrne znanec. »Jaz, če grem v kak nakupovalni center, kr mal živčen postanem ob vseh teh gužvah. Pa pustimo to. Kako drugače? Daj mi povej, še zmeraj živiš z očetom? Še zmeraj brez žene in otrok?« Malo nejevoljno mu odgovori: »Da, še zmeraj brez žene in otrok. In da, še zmeraj živim s starim. In veš kaj? Ne vidim nič slabega v tem, skupaj imava dovolj veliko stanovanje, finančno mi je ceneje, fotr ni vedno sam, imava vsak svojo prostor ...« Znanec ga prekine: »Ni to v redu, treba je met otroke, it na svoje, kaj boš na stara leta sam?« »Glej, ne čutim potrebe ne po ženi ne po otrocih, ampak to je moja stvar.« »Veš, v čem je problem nas žabarjev, v bistvu ne samo nas, tudi drugih v kakih manjših krajih? Preveč se za druge brigamo, pa kažemo s prstom na njih. Vsi pričakujejo, da se živi po pravilih družbe, norm in pričakovanj. Prjatu, časi so se spremenili, ljudje pa najbrž niti ne toliko. Preveč gledamo na korist in svoje nezadovoljstvo usmerjamo na druge.

Na, tule imaš pir, jaz pa šibam ponujat časopis. Tokrat v Trbovlje, dobro mi gre tam, ljudje so mi blizu. So bolj sproščeni kakor pri nas.« »Pa pojdi,« godrnjavo reče drugi prodajalec. »Vsak naj živi, kakor mu paše, dokler drugim ne škoduje. Jaz imam dovolj zase, če pa se kdaj resno vežem, če pride kaka druga služba, otrok, stanovanje, prav, če ne, pa ne. Do takrat bom pa z veseljem še naprej tole ponujal po celi Sloveniji.« Zatim je brezskrbno sedel na vlak in se odpeljal.

Diego Menendes

IMAMO DVE ŽIVLJENJI. DRUGO SE ZAČNE, KO SPOZNAME, DA IMAMO SAMO ENO.

ČURI PO KONFUCIJU

Milošev foto kotiček:

PROTEST PROTI PRESTAVITVI STAREGA SAVSKEGA* MOSTU

<https://www.slobodnaevropa.org/a/srbija-beograd-protest-stari-savski-most/33182476.html>

Protest proti prestavitvi starega savskega mostu, ki se je »nenadoma« znašel sredi ekskluzivnega stanovanjsko-poslovnega projekta Beograd na vodi in po »dotrajanem videzu in prometnem hrupu« kazi podobo luksuzne soseske«, se je odvil 1. novembra 2024. Od istega večera dalje ob mostu dan in noč šotori skupina občanov in občank – v upanju, da bodo preprečili rušenje.

Še vedno ni povsem jasno, kaj se bo zgodilo z mostom, če ga odstranijo. Prometna gneča v Beogradu je namreč konstanta in odstranitev mostu bi še poslabšala življenja meščanov, še posebej, če se upošteva, da Beograd že tako ali tako potrebuje dva do tri nove mostove.

Protest je potekal v senci grozljivega dogodka v Novem Sadu, ki se je zgodil na isti dan, ko je v zrušitvi betonske nadstrešnice novosadske železniške postaje življenje izgubilo 14 ljudi, zdravstveno osebje pa se še vedno bori za življenja treh.

Miloš Stošić

Prevedel Jean Nikolič

** Po virih Arhiva Jugoslavije in Zgodovinskega arhiva Beograd so ga leta 1942 med okupacijo zgradili Nemci, saj so bili vsi takratni mostovi porušeni. Menda je edini večji evropski most, ki med nemškim umikom ni bil porušen, z izjemo znamenitega Remagenskega mostu, ki ga Nemcem ni uspelo uničiti, a je bil tako poškodovan, da se je marca 1945 zrušil sam (kmalu po tem, ko so ga zavzeli zavezniki). Oktobra 1944 je nemška vojska med umikom nameravala most razstreliti. Miladin Zarić, učitelj, ki je živel v neposredni bližini, je več dni opazoval, kje so Nemci postavljali razstrelivo. 20. oktobra, ko se je bližala Rdeča armada, je šel na most in se odločil tvegati življenje. Pod tretjim stebrom je opazil lesene zaboje, napolnjene z razstrelivom, vžigalna vrstica pa je že gorela. Če gre verjeti zgodbi, je z okrvavljenim bajonetom, ki ga je našel poleg mrtvega nemškega vojaka v bližini, večkrat udaril po vžigalni vrvi, dokler je ni prerezal. Nemška artilerija je nato močno obstreljevala most, da bi ga uničila. V dobri uri so izstrelili približno 350 granat kalibra 105 mm, a so most zadele le tri, brez večje škode. Nemške topniške baterije je nato utišal prihod sovjetskega topništva in jurišnih letal. Ostal je edini delujoči most v mestu (op. ured.).*

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

Foto: Miloš Stošić

031
KRALJI
ULICE

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

FM Jagadeesh Siddharth (2320) – GM Razvan Preotu (2487), chess.com INT, julij 2020.

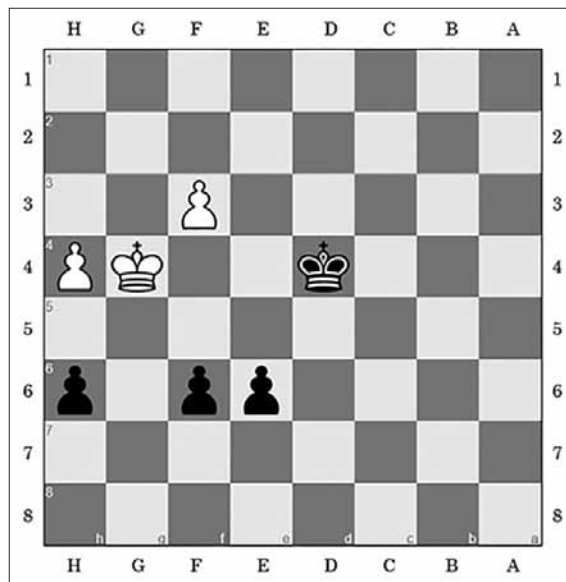
Na potezi je črni. V maratonski končnici dobi igro. Poiščite zapleteno sosledje devetnajstih potez.

Jean Nikolič

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

032
KRALJI
ULICE

Vir: chesspuzzle.net

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEI OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

Facebook, 7. 11. >> Po opravih grem mimo Knjižnice Šiška. In ga zaslišim, kralja ulice: »Nova decembrska številka Kraljev ulice, zadnja pred decembrsko praznično!« Pogleda nas, mimoidoče, in pove še nekaj o vsebini. Ee, to pa je prodajalec. Jasno, povezano. (Tisti, ki prosijo za drobiž s Kralji v roki, me ne prepričajo. Spoštujem oboje, a bodi jasen glede tega, kaj počneš.) Poiskala sem drobiž in šla k njemu: »Jaz bi brala. Super ste to povedali.« Iskreno vesel je bil in še

prijazno me je opozoril, da je cena zdaj dva evra. Očitno že res dolgo časa nisem imela Kraljev v rokah. Z veseljem ga podprem. Človeka s preteklostjo, to mu je videti. A angažirano se trudi za svojo lepo sedanost in prihodnost. Naj mu uspe in naj ima vso podporo. Pa ti, kdaj si nazadnje bral_a Kralje? Jaz si bom vzela nekaj časa ob čaju, preden me potegne današnji skupinski intuitivni reading. LP N

Najave:

KLEMEN KLEMEN & DUBZILLA, 19. 12., KINO ŠIŠKA
Klemen Klemen, eden od treh svetih kraljev slovenskega hiphopa, je z izjemnim prvencem Trnow Stajl poskrbel za eno najboljših domačih plošč vseh časov, tudi z nadaljnjimi izdajami in skladbami, kot je »Šnopc«, pa je izdatno oplemenitil venček zimzelenih. Markantni trnowski lik se je z leti uveljavil tudi kot prvovrstni zabavljač, ki vedno zagotovi nepozaben žur, zato mu letos v sodelovanju z Mladino z veseljem predajamo vajeti našega tradicionalnega prednovoletnega druženja v Šiški. Namesto polnočnega odštevanja od deset bomo za letos šteli en, dva, tri, štir in pet, šest, sedem! Instrumentalno podporo trnowskemu nindži bodo na koncertu zagotovili njegovi redni pajdaši in domači dub/reggae veljaki Dubzilla. Novomeška zasedba v svoj ležerni zvok meša vplive z vseh koncev in krajev, tokrat pa bo zadolžena za čvrsto glasbeno hrbtnico Klemenovemu gobcanju. Obeta se še en prednovoletni žur v Šiški, ki ga ne gre zgrešiti!

ČAO PORTOROŽ, 13. 12., GALA HALA
Čao Portorož predstavlja svoj četrti dolgometažni izdelek. Eklektično-električni, sodobno-nostalgični, večno igrivo zbadljivi rokenrol. Štiri leta po regionalni uspešnici POP zasedba nadaljuje svoj surovi izraz. V prenovljeni postavi, a z isto zagnanostjo, prej četverec, zdaj trio (adijo?) pri hišni založbi Kapa Records dostavlja novo ploščo, s katero vstopa globlje v polja synthpunka in elektronike, istočasno pa ostaja zvest indie-punk podstati svojega dosedanjega repertoarja. Za podporo in ogrevanje so Čaoti povabili svežo osrednjeslovensko-dolenjsko zasedbo mal pre mal. Mlad četverec, ki dribla po širokem igrišču med postpunkom in nojzom, njihov glas govori o pripetljajih skupine in njihovih prijateljev, enkrat ob spremljavi hrupnih sunkov, drugič v transu distopičnih ritmov. Vmesne slučaje pa bend pušča nedefinirane.

Zbral in uredil: Jože Balas, FOTO NOTE

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 35.

NEVID(e)NA LUBLANA

Vodniki in vodnice z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedovanja zgodb predstavimo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice. Govorimo zgodbo o mestu, o sebi in o brezdomstvu.

Pohod poteka v manjših skupinah 3-10 oseb, kar udeležencem omogoča varen prostor, kje lahko vprašajo tisto, kar jih že dolgo zanima, a si do sedaj niso upali. Traja 1,5-2 uri. Prispevek za turo po osebi znaša 8 evrov za dijake, študente, upokojence in nezaposlene ter 10 evrov za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katere prispevek znaša 15 evrov.

Za prijavo nam pišite na: tura@kraljiulice.org ali na Facebook Nevidena Lublana

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane!

OGLASNA DESKA

Ste se že kdaj vprašali, ali je kateri izmed vaših odsluženih predmetov, morda uporaben za koga drugega? V Posredovalnici rabljenih predmetov, ki deluje v okviru društva Kralji ulice v Ljubljani, z veseljem sprejemamo predmete za dom in prosti čas, ki so pri vas že odslužili svoj namen (pohištva ne sprejemamo).
Info kontakt: Slavko, 030 323 308.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Društvo Kralji ulice se v mesecu novembru zahvaljuje:

- pekarni OSEM za pekovske izdelke,
 - slaščičarni ZVEŽDA za slaščice,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - fotostudiu FOTO TIVOLI za pet kupončkov za fotografiranje,
 - KINODVORU za vstopnice,
 - festivalu LIFFE za vstopnice,
 - društvu LAJKA za hrano za domače ljubljence,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - KK CEDEVITA OLIMPIJA za vstopnice,
 - kmetiji PR' ANTONOVCI iz Brinje za Halloween buče,
 - ANIMAL ANGELS za kritje stroškov veterinarskih storitev in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in božična darila.
- Se priporočamo za naprej.

Če želite objaviti svojo življenjsko izkušnjo, nam jo lahko pošljete na urednistvo@kraljiulice.org ali nas pokličete na 030 323 128.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.00–16.00 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

NAGRADNA KRIŽANKA

Iskrene čestitke nagrajencu in nagrajenkama pravilno rešene oktobrske nagradne križanke. Knjigo *Ljubljanski džanki* prejmejo: Marjeta Dolenc iz Jesenic, Anja Bauman iz Kamnice in Tomo Hutter iz Ljubljane.

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

_____ (ime in priimek davčnega zavezanca)

_____ (podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

_____ (poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--

_____ (pristojni finančni urad)

Rešitve iz prejšnje številke.

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

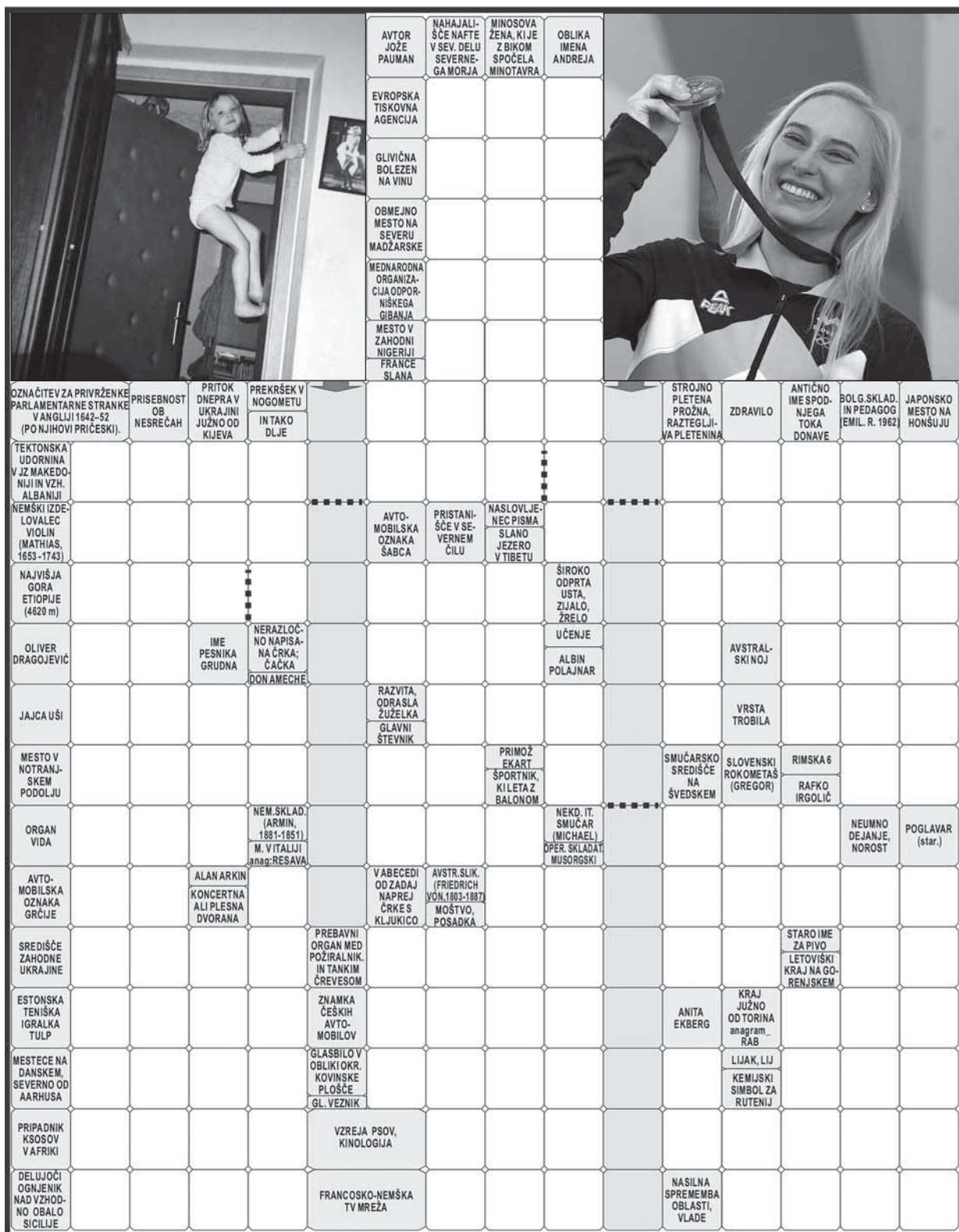
Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1%

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

NAGRADNA KRIŽANKA

034
KRALJI
ULICE

NAGRAJENCI_KE SO OBJAVLJENI_E NA STRANI 33.

NAM – jezero v Tibetu severno od Lhase, PAZIFAA – Minosova žena, ki je z bikom spočela minotavra (Pasiphae), RIKTUS – široko odprta usta, zijalo, žrelo, ROS – reka južno od Kijeva, pritok Dnepra.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke: 1. f5+, Kh5; 2. e5, Kxh6; 3. e4, fxe4; 4. f4, h5; 5. f3, Kg7; 6. f2, h6; 7. f1=D, h7; 8. Dg1+, Kf7; 9. Dh2, Kg8; 10. Db8+, Kg7; 11. De5+, Kg8; 12. Dg5+, Kf7; 13. Dh6, e5; 14. Kxe5, Kg8; 15. Dg6+, Kh8; 16. De8+, Kg7; 17. De7+, Kg8; 18. Ke6, h8=D; 19. Df7++.

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Trem izžrebanim bomo podelili knjigo *Jeben lajf*, avtorice Maje Drolec.

Foto: osebni arhiv

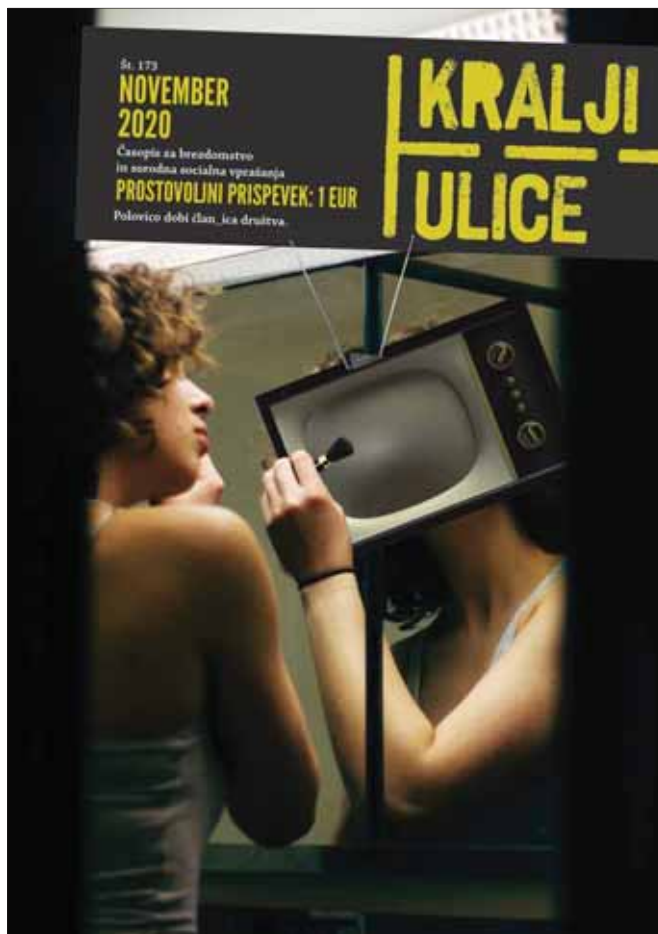
Jurij B. Hudohmet

TEŽAVE S TELEVIZORJEM

Prejšnji četrtek kličem Telemach, ker ni delala televizija. Po večnih uvodnih neprijetnostih tipa pritisnite X, če bi to, pa XY, če bi tisto, in ste 157. v čakalni vrsti, se oglasi operater. Reče mi, bomo odprl delovni nalog in poslal tehnika. In tehnika seveda ni bilo, v petek tudi ne. Okej, za vikend sem vedel, da ga ne bo, a ni ga bilo niti v ponedeljek in ne v torek, pa sem teden pozneje spet klical. Razložijo mi, da je bil delovni nalog storniran, ker se nisem oglašil na telefon.

Pazi ti to. Nisem se oglašil na telefon. Kaj ste vi za ena firma? Stranka se ne oglasi na telefon, vi pa »nič ne de, gremo dalje«. Sej razumem, da gre folk tudi na WC s telefonom v roki, ampak jaz nisem eden izmed teh. Vsake toliko si privoščim komunikacijski mrk, vsaj ko sem na stranišču, ko jem in ko seksam. Mogoče sem spregledal zgrešeni klic, morda sem mel zasedeno. Ampak model je klical enkrat. Enkrat. Tud dvakrat ne. Ne razumem tega. A imajo ful šaljivih klicev od folka, ki nima kaj delat in pač kličejo tehnično službo, da jim ne dela TV? Iz lastnih izkušenj vem, da temu ni tako. Leta 1993 sem delal na Kabelski TV Medvode in bil nek večer dežuren na telefonu, prav zaradi takih klicev. Zazvoni telefon. »Halo, kabelska?« »Da, izvolite.« »Kabelska ne dela, ni signala.« »Aha, odkod pa kličete, gospod?« »Z ladje.« Mal mi je šla kri v glavo. Mene boš jebal, pizda, nimaš drugega dela. In sem mu povedal svoje, ne bi tu ponavljal. Res ne. Ne mine pet minut, ko je poklical direktor. »Vse v redu?« »Vse. Ampak poslušaj to. Kliče en kreten, pa reče, da nima signala na ladji. Sem ga steral v tri krasne. Hahaha.« Potem sem jih slišal od direktorja, konkretno, tudi ne bi ponavljal. Kako naj bi vedel, da je Ladja vas v bližini Medvod? Sej nisem geografije študiral, za vraga. Ampak da se vrnem na situacijo.

Rečejo okej, bomo odprl nov delovni nalog, sam bodite dosegljivi na telefon. Prav. In sem do dveh zjutraj gledal Star Trek, parkrat zaspal vmes, ampak telefon je bil pri glavi. Tega klica ne smem zamuditi. Če bom še drugič zajebal, ne bojo prišli nikoli več. Nihče ni klical. In ker me je premagoval spanec, sem tvegala s spanjem, a sem odnesel telefon s seboj v posteljo, budilko pa naštimala ob 6.30. Grem na toaleta, telefon s sabo. Pod tuš, telefon na pralni stroj. Ob 8.00 kliče mama: »Mama, ne morm govort, s Telemacha bodo klicali. Kaj bi pravzaprav rada?« »Jaz bi samo ...« »Tu, tu, tu.« Pol kliče žena iz ambulate, imela je nek nujen pregled, okoli 9.30. Ne vem, kaj mi je govorila, ker je nisem poslušal. Nemara, kaj je z njo narobe. »Dej, skini se, Telemachovc bo klical. Ja, ja, ok, bom, *whatever*, ja.« Okoli 10.00 kliče računovodkinja, nekaj bi vprašala, a jo na kratko odpravim. »Ampak, Jure, to je pomembno ...« »Ni.

Jean Nikoliz

Sprosti linijo, čakam pomemben klic!« Potem kliče neznana številka. Plaho se oglasim. »A sem dobil ...?« »Ne, danes ne. Sprost linijo, but!« In okoli 11.30 končno majstr s Telemacha.

Pride čez eno uro. Bil sem kot devica, ki gre seksat z izkušenim moškim. »Deli mi, kar češ, vse mi deli, tvoj sem,« sem se prepustil. »Sok, voda, čaj, viski?« »Ne, sam en cigaret, če mate.« »Glih zmanjkal, ampak ni problem, letim u štacuno. Da nauš kam ušel!« Na poti iz hiše srečam sina. »Gor unga vahtej, da nau spizdu kam! Še bolje, zaklen vrata, fukn ključ skoz okn pa mu reč: dokler nau tv delou ne greva nikamor, ne jaz, ne ti!« Ta pravljica – čeprav resnična – ima srečen konec. TV dela in jest mam spet lajf. Nepomembne stvari, kot so mama, družina, posel, soproga, bodo lahko spet deležne moje pozornosti. Do nadaljnjega.

VČASIH SEM SI KUHAL V ŽLICI, ZDAJ PA RAJE JEM NA ŽLICO!

ČORBICA

»Skupaj do zmage!« (Iva Tisa)

